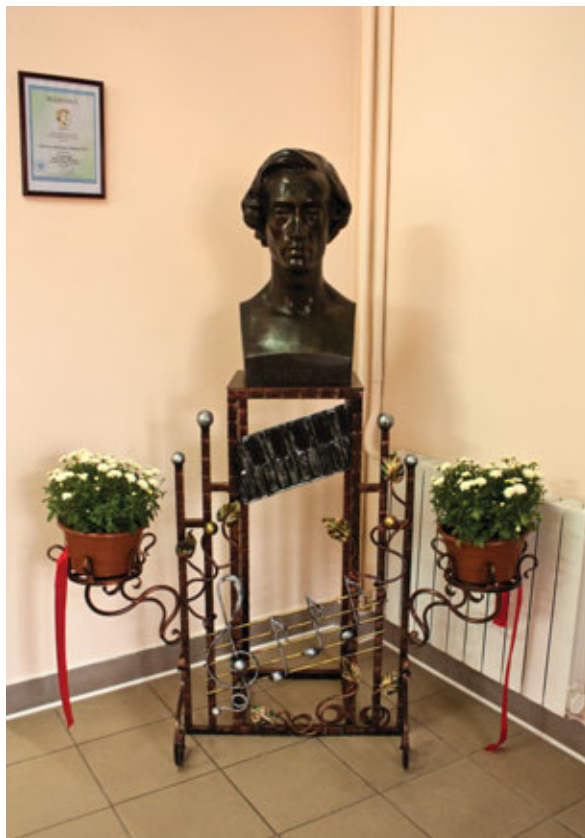

Chopin uczczony w Łucku У Луцьку відкривали Шопена

30 września i 1 października 2010 roku w Łucku odbyły się ostatnie imprezy w ramach obchodów 200ej rocznicy urodzin polskiego kompozytora Fryderyka Chopina.

30 września 2010 roku w Łuckiej Szkole Muzycznej nr 1, którą w tym roku mianowano szkołą Fryderyka Chopina, odbyła się uroczysta ceremonia odsłonięcia popiersia tego wielkiego pianisty. Świąteczna czerwona wstążka została przecięta przez burmistrza Łucka Bogdana Szybę i Konsula Generalnego RP w Łucku Tomasza Janika. Uroczystość towarzyszył akompaniament niedużej orkiestry, która wykonywała utwory polskiego kompozytora. Po uroczystym odsłonięciu popiersia w Wielkiej Sali Szkoły Muzycznej odbył się koncert, podczas którego uczniowie szkoły wykonywali dzieła wybitnego kompozytora. Muzycy, którzy jako pierwsi ukazywali się na scenie, spróbowali odtworzyć czasy, w których Chopin żył. Grali na starych instrumentach (skrzypce, wiolonczela, klawesyn, flet) i byli ubrani w odpowiednie stroje, stylizowane na te z epoki. Małe dzieci poprzez muzykę stworzyły okazję wszystkim obecnym do kilkuminutowego zanurzenia się w atmosferę muzycznego salonu XIX wieku. Inni, starsi uczestnicy koncertu zaprezentowali swe wirtuozerskie możliwości, grając na fortepianie menuety, mazurki i wale skomponowane przez Fryderyka Chopina.

Obecnym powitał burmistrz miasta, Konsul Generalny RP w Łucku i przedstawiciele duchowieństwa. Ponadto podczas koncertu te dzieci, które pragną w przyszłości kształcić się muzycznie, zo-

stały uroczystie zaliczone w poczet uczniów pierwszej klasy szkoły muzycznej. Ich drogę do świata muzyki pobłogosławili arcybiskup łucki i wołyński Mychał i biskup Marcin Trofimiak.

1 października w ścianach Wołyńskiego Muzeum Krajoznawczego została odsłonięta tablica pamiątkowa z okazji 200ej rocznicy urodzin Fryderyka Chopina. Inicjatorem przedsięwzięcia był Konsul Generalny RP w Łucku Tomasz Janik, który podziękował wszystkim mieszkańcom Łucka za miłość i szacunek do muzyki polskiego kompozytora. W uroczystości brała udział deputowana od Parlamentu Europejskiego Elżbieta Łukacijewska, zdaniem której dla wszystkich miłośników muzyki było to wydarzenie niezwykle.

Przedstawiciele stron polskiej i ukraińskiej złożyli wzajemne podziękowania i poinformowali obecnych, że nadal planują wspólnie realizować projekty będące wsparciem w zapoznaniu się Ukraińców i Polaków z nieznanymi dziejami obu sąsiednich krajów. W ceremonii poświęcenia tablicy brał udział uczestnicy wszystkich akcji, które odbywały się w Łucku z okazji 200ej rocznicy urodzin Chopina. Po oficjalnym odsłonięciu w muzeum odbył się koncert artystów z Polski. Wybrzmiały najpiękniejsze utwory Chopina.

30 вересня та 1 жовтня 2010 року у Луцьку відбувалися завершальні заходи року Фредеріка Шопена, присвяченого 200-й річниці з дня народження польського композитора.

30 вересня 2010 року у Луцькій музичній школі №1, яка в цьому році отримала ім'я Фредеріка Шопена, відбулося урочисте відкриття погруддя цього великого піаніста. Святкову червону стрічку перерізали Луцький міський голова Богдан Шибя та Генеральний консул Республіки Польща в Луцьку Томаш Янік. Церемонія відбувалася під акомпанемент оркестру, котрий виконував твори польського композитора. Після урочистого відкриття погруддя у великій залі музичної школи відбувся концерт учнів музичної школи, які виконували твори польського композитора. Юні музиканти, що першими вийшли на сцену, спробували відтворити епоху, в якій жив Шопен: вони грали на скрипці, віолончелі, клавесині, флейті, були в костюмах відповідного стилю. Музика у виконанні талановитих дітей перенесла всіх присутніх на світський імпрезу XIX століття. Інші учасники концерту прекрасно виконували на фортепіано менуети, mazurki та вальси, написані славетним Фредеріком Шопеном.

Присутніх привітали міський голова, Генеральний консул Республіки Польща в Луцьку та представники духовенства. Також під час концерту відбулась посвята у першокласники дітей музичної школи, які хочуть навчитись музичній грамоті. Їхню дорогу до світу

музики благословили архієпископ Луцький і Волинський Михаїл та біскуп Маркін Трофім'як.

1 жовтня 2010 року на приміщенні Волинського краєзнавчого музею розміщено пам'ятну дошку з нагоди 200-річчя Фредеріка Шопена. Ініціатором відкриття такої дошки став Генеральний консул Республіки Польща в Луцьку Томаш Янік, який подякував усім лучанам за те, що вони люблять і цінують музику польського композитора. Також на церемонії відкриття була присутня депутат Європейського Парламенту Ельжбета Лукачівська, на думку якої, для тих всіх, хто любить музику, постать Шопена є незвичайною. Представники польської та української сторін подякували один одному за підтримку та повідомили присутніх, що й надалі планують спільно втілювати в життя проекти, за допомогою яких українці та поляки зможуть пізнавати ще невідому нам історію двох сусідніх країн. Відкривали дошку ті, хто брав участь у реалізації всіх заходів, які відбувались протягом року у Луцьку з нагоди 200-річчя від дня народження Шопена. Після офіційної церемонії відкриття в музеї відбувся концерт музикантів з Республіки Польща, які виконували прекрасні твори Шопена.

Польські різівні анкети можна зареєструвати через Інтернет
Polskie wnioski wizowe można zarejestrować przez Internet

Це спрощує відвідувачам подання документів.

To upraszcza składanie dokumentów.

str. 2

На Рівненщині вшанували пам'яті про польського льотчика-винишувача

Na Rówieńszczyźnie uczczono pamięć polskiego asa myśliwskiego

До кінця війни Станіслав Скальський мав на своєму рахунку більше 20 збитих літаків.

Do końca wojny Stanisław Skalski zestrzelił ponad 20 samolotów

str. 3

Історія у розповідях:
вродження пам'яті
Historia mówiona:
odrodzenie pamięci

«Архів історії у розповідях» містить понад дві тисячі історій з життя поляків Східної Європи.

«Archiw Historii Mówionej» zawiera ponad dwie tysiące historii z życia Polaków Wschodniej Europy.

str. 5

День батька в українському календарі
Dzień Ojca w ukraińskim kalendarzu

Цього року вперше День батька відзначили і в Луцьку

W tym roku po raz pierwszy Dzień Ojca świętowano także w Łucku

str. 6

Крыза – автор
найбільших речей
Kryza – autor
największych rzeczy

Прізвисько pana Edmunda п'ять разів фігурувало в Книзі рекордів Гіннеса.
Nazwisko pana Edmunda pięć razy pojawiło się na stronach księgi rekordów Guinnessa.

str. 11

Наш
передплатний
індекс: 49053

„Harmyder” отворzył сезон teatralny

W dniu 25 września 2010 roku w rejonowym Domu Kultury w Łucku aktorzy studium teatralnego „Harmyder” otworzyli swój siódmy sezon teatralny przedstawiając sztukę „W ciemności”.

Pierwszy raz ten spektakl można było obejrzeć w piątą rocznicę powstania teatru, zimą 2008 roku w Pałacu Kultury miasta Łuck. Wtedy przygotowania do przedstawienia trwały rok. Tym razem skład studium teatralnego został prawie całkowicie zmieniony, w wyniku czego zaprezentowano widzom udoskonaloną koncepcję sztuki i grę aktorską. Na odnowienie przedstawienia i jego „odświeżenie” poświęcono kilka miesięcy pracy.

Akcja sztuki przebiega w prawie zupełnej ciemności, tylko światło latarni czasem pada prosto w oczy widzów. Bohaterowie przedstawienia są ubrani w szare, podarte ubrania, brudni i nieatrakcyjni. Jest to grupa ludzi mieszkających w lesie, gdzie rządzi wieczna ciemność a jedyną pociechą jest legenda o Słońcu. Pewnego razu główny bohater wyrusza na poszukiwanie tej baśniowej jasności i prowadzi tłumy ludzi ku słońcu. Staje się on dla nich bohaterem, prorokiem i królem ponieważ daruje nadzieję i rozpala duszę szarego człowieka. Jednak po drodze natchniony przewodnik gubi się w gąszczu lasu i nie mogąc znaleźć właściwej ścieżki błędzi, tracąc zaufanie towarzyszy, którzy go ostatecznie opuszczają. Finał dzieła jest wieloznaczny. W interpretacji teatru „Harmyder” do opuszczonego poszukiwacza słońca przychodzi postać bajejcznej dziewczyny, żeby zabrać go ze sobą. Uwalnia ona słoneczne promienie, wysłane przez słońce z bajki. Można to zinterpretować tak, że główny bohater ginie i trafia do raju. Można też, szukając bardziej uniwersalnych odniesień, dostrzec prawdę o tym, że szary tłum zawsze pozostaje w ciemności, ale być może jest w nim ktoś, kto ma światło w sercu. Jednak to światło również może być zniszczone, podeptane czy po prostu nierozpoznane.

„Uważamy, że to przedstawienie godnie otwiera siódmy z kolei sezon teatralny, drugi w Łuckim Rejonowym Domu Kultury” – opowiada kierownik studium teatralnego „Harmyder” Rusłana Porycka. Ponadto, właśnie ta wersja video misterium „W ciemności” wygrała konkurs i uczestniczyła w międzynarodowym festiwalu teatrów amatorskich „Pro-contra”, który zaczął się 30 września w Szczecinie (Polska). Uczestnikami festiwalu są również teatry z Polski, Rosji, Niemiec, Szwecji, Norwegii, Belgii i Czech. „Po ostatnim przedstawieniu w Łucku został zmieniony skład aktorów i sama sztuka, dlatego bardzo ważna jest dla nas opinia widzów przed wystawieniem sztuki za granicą”.

Maria DOMAŃSKA

«Гармидер» відкрив театральний сезон

Свій сьомий театральний сезон 25 вересня 2010 року у Луцькому районному будинку культури відкрили актори театру-студії «Гармидер» виставою «У темряві».

Цього разу театр-студія представила фактично оновлений акторський склад, удосконалену концепцію та гру. Вперше «У темряві» можна було побачити на п'ятиріччя театру взимку 2008 року у Палаці культури міста Луцька. Тоді актори готували цілий рік цю виставу: переробляли текст, обдумували концепцію п'єси. Нині їм потрібно було декілька місяців, щоб відновити постановку, «освіжити» її і презентувати у новому обличчі.

Дії вистави відбуваються майже у цілковитій темряві, лише світло ліхтарів-«душ» сірого натовпу де-не-де світить прямо в очі глядачеві. Усі герої вистави у сірому одяганому, брудні і абсолютно непривабливі, темні, як їхні внутрішні світи. Вони звикли жити у лісі, де панує вічна темрява, проте тишається розповідями про сонце у Казці. Так, одного разу головний герой – Він, береться шукати шлях до Казки і веде натовп назустріч сонцю. Він стає героєм, пророком, царем, королем для кожного, адже дарує надію і запалює душу сірого чоловічка. Втім, Він губиться у нетрях лісу, не може знайти правильного шляху, збивається із нього, втрачає довіру побратимів, які покидають його. Кульмінація твору багатозначна. У постановці «Гармидера» до покинутого Його приходить дівчинка із казки, щоб забрати Його із собою. Вона пускала сонячних зайчиків, щоб відблискували від сонця у Казці. Хтось може подумати, що головного героя вбили, і він потрапив у рай, хтось може кинути глибіше, і подумати філософськи, що сирій натовп – завжди спійняв натовп людей, в якому, можливо, один-єдиний може мати світло в серці. Втім, і це світло можуть знищити, розтоптити, просто не визнавати. Фінал, як завжди, на розсуд глядачів.

«Ми вважаємо, що ця вистава гідна відкрити театральний сезон – 7-й загалом і 2-й у Луцькому районному будинку культури. Крім того, саме відверсія містерії «У темряві» пройшла конкурсний відбір на фестивалі незалежних аматорських театрів «Pro-contra», що розпочався 30 вересня. Після останнього показу вистави в Луцьку відбулися зміни в акторському складі та у самій постановці, тому для нас було важливо почути думку нашого глядача, перед тим, як презентувати містерію за кордоном», – каже керівник театру-студії «Гармидер» Руслана Порицька. Наприкінці вересня «Гармидер» відвідав місто Щєцин (Польща), щоб представити її міжнародному рівні свою оновлену обробку «У темряві». Учасниками фестивалю є також театри із Польщі, Росії, Німеччини, Швеції, Норвегії, Бельгії та Чехії.

Марія ДОМАŃСЬКА

Польские wnioski wizowe można zarejestrować przez Internet

Od niedawna rejestracji wniosków wizowych w polskim konsulacie można dokonać przez Internet. Ta procedura jest bardzo prosta i przypomina na przykład rezerwację biletów lotniczych – informuje Konsulat Generalny Rzeczypospolitej Polskiej w Łucku.

Nowa usługa związana z rejestracją wniosków wizowych, w polskim konsulacie w Łucku dostępna jest od lutego 2010 roku. Teraz wszyscy chętni mają możliwość zarejestrować się i wypełnić wnioski wizowe przez Internet.

To upraszcza składanie dokumentów, ponieważ ludzie nie muszą stać w kolejce i przyjeżdżać do konsulatu kilka razy. Osoby ubiegające się o wizę osobiście wybierają datę złożenia wniosku wizowego – powiedział dla „Monitora Wołyńskiego” Konsul Generalny Rzeczypospolitej Polskiej w Łucku Tomasz Janik.

Zarejestrować wnioski wizowe mogą zarówno osoby fizyczne, jak i firmy czy organizacje turystyczne (w tym wypadku dla rejestracji potrzebne są dane dla dostępu, które można dostać w konsularce). Zarejestrować elektroniczny wniosek wizowy można przez Internet na stronach www.e-konsulat.gov.pl (dla osób fizycznych) oraz www.e-konsulat.gov.pl/firma (dla firm).

Po wejściu na stronę internetową w celu rejestracji wniosku wizowego trzeba postępować według instrukcji: – wybrać odpowiednią lokalizację (kraj i konsulat) i

termin złożenia wniosku wizowego;

– wypełnić wniosek wizowy łacińskimi literami (maksymalny czas wypełnienia wniosku wizowego 30 minut);

– po wypełnieniu trzeba wydrukować wniosek wizowy; – wydrukowany wniosek razem ze wszystkimi niezbędnymi dokumentami trzeba złożyć w konsulacie w wyznaczony dzień.

Taka innowacja konsulatów Polski na Ukrainie to nie jest absolutna nowość. Elektroniczne wnioski wykorzystuje wiele ambasad krajów Europy (tego wymaga Kodeks Wizowy Krajów Strefy Schengen), a także ambasady USA.

Niedawno rzecznik prasowy Ministerstwa Spraw Zagranicznych Ukrainy Aleksander Dikuszarov powiedział, że na początku 2011 roku Polska zamierza zmniejszyć opłaty za narodową polską wizę dla Ukraińców. Statystyki wykazują bowiem, że w ciągu ostatnich lat obserwuje się znaczny wzrost wizyt obywateli Ukrainy w Polsce. Weszliśmy roku ukraiński obywatelom wydano o 38% wiz więcej, niż w 2008 roku.

Ania TET

Mały ruch graniczny może objąć cały Wołyń

Polska chce zwiększyć strefę małego ruchu granicznego. Takie zwiększenie jest możliwe także dla Ukrainy, zwłaszcza dla wszystkich obwodów przygranicznych. Możliwe jest zatem, że strefa małego ruchu granicznego obejmie całą obwód wołyński.

O takiej inicjatywie Polski niedawno poinformował Ambasador RP na Ukrainie Jacek Kluczkowski podczas okrągłego stołu «Stosunki Ukraina – UE: wyzwania teraźniejszości».

„Nasi ministrowie zwrócili się do Komisji Europejskiej z prośbą o zmianę rozporządzenia UE o rozmiarach strefy małego ruchu granicznego” – zaznaczył Ambasador. „Dziś Polska negocjuje z Rosją w sprawie zwiększenia strefy ruchu granicznego dla wszystkich mieszkańców obwodu kaliningradzkiego. Myślę, że to doświadczenie, a mianowicie rozszerzenie strefy małego ruchu granicznego na przygraniczne obwody możliwe jest także dla Ukrainy”.

Ambasador zauważył również, że takie innowacje mogą zostać zrealizowane jeżeli nie w 2011, to w 2012 roku.

Konsul Generalny Rzeczy-

Польські візові анкети можна зареєструвати через Інтернет

Віднедавна реєстрацію польських візових анкет можна здійснювати через Інтернет. Ця процедура дуже проста і нагадує, наприклад, бронювання авіаквитків, – інформує Генеральне консульство Республіки Польща у Луцьку.

Нова послуга щодо реєстрації заявок на отримання польської візи у Луцьку діє з лютого 2010 року. Тепер усі бажачі мають змогу зареєструватися та заповнити візові анкети через Інтернет. Це спрощує відвідувачам подання документів, оскільки вони не повинні стояти в черзі та приїждати до консульства декілька разів. Відвідувачі особисто вибирають дату подання візової анкети, – розповів газеті „Волинський монітор” Генеральний консул Республіки Польща у Луцьку Томаш Янік.

Зареєструвати візові анкети можуть як фізичні особи, так і туристичні фірми й організації (у цьому випадку для реєстрації необхідні дозвіли дані, котрі можна отримати в консульстві). А зареєструвати візову анкету в електронному вигляді можна через Інтернет на сторінках www.e-konsulat.gov.pl (для фізичних осіб) та www.e-konsulat.gov.pl/firma (для фірм).

Зайшовши на інтернет-сторінку, аби оформити візову анкету, слід дотримуватись усіх вказаних інструкцій: – вибрати відповідні па-

раметри населеного пункту (країна і консульство) та дату подання візової анкети; – заповнити візову анкету латинськими літерами (максимальний час заповнення візової анкети 30 хвилин); – після заповнення слід роздрукувати візову анкету; – роздруковану анкету, разом зі всіма необхідними документами, слід подати у консульстві у зазначений день.

Таке нововведення консульства Польщі в Україні – це не ноу-хау. Електронні анкети використовують багато посольств Європи (цього вимагає Візовий кодекс країн Шенгенської зони), а також посольство США.

До речі, нещодавно пресекретар Міністерства закордонних справ України Олександр Дікусаров заявив, що з початку 2011 року Польща знизить оплату національної польської візи для українців, адже за останні роки спостерігається значне зростання відвідувань громадянами України Польщі. У минулому році українські громадяни отримали на 38% віз більше, ніж у попередньому році.

Ania TET

Малий прикордонний рух може охопити всю Волинь

Польща хоче збільшити розміри зони малого прикордонного руху. Таке розширення можливе і для України, зокрема на всі прикордонні області. Тому ймовірно є те, що зона прикордонного руху пошириться і на всю Волинську область.

Про таку ініціативу Польщі нещодавно повідомив посол Польщі в Україні Яцек Ключковський під час круглого столу «Відносини Україна-ЄС: виклики сьогодення».

Наші міністри звернулися до Європейської Комісії з проханням переглянути розпорядження ЄС стосовно розмірів зони малого прикордонного руху, – зазначив посол. – Сьогодні Польща веде переговори з Росією щодо встановлення зони прикордонного руху для всіх жителів Калінінградської області. Я думаю, що цей досвід, а саме розширення зони малого прикордонного руху на прикордонні області можливий і для України.

Також пан посол зауважив, що такі нововведення можуть реалізуватися якщо не у 2011 році, то у 2012-му.

Генеральний консул Республіки Польща у Луцьку Томаш Янік підтвердив цю інформацію, і додав, що наразі ведуться переговори у справі розширення зони малого прикордонного руху. І це питання належить до компетенції Європейського Союзу.

Нагадаємо, що угода про малий прикордонний рух між Україною і Польщею набула чинності 1 липня 2009 року. Ця угода дає змогу мешканцям тих населених пунктів Волині, які розташовані у межах 30 кілометрів від кордону, отримавши спеціальний дозвіл, вільно перетинати кордон і перебувати на польській території в такій же 30-кілометровій зоні.

Ania TET

Jest taka mogiła

Jest taka mogiła polskich oficerów, których sowieci rozstrzelali w 1939 roku, tak po prostu, bez rozkazu – Stalina, Berii...

W lesie, na cmentarzu prawosławnym we wsi Melnyk, obok pięknych Jezior Szackich na północny Ukrainy. Na miernym krzyżu utopionym w kwiatach („To miejscowi przynoszą” – mówi Wiktor Soroka, голова szackojskiej rady) widnieje tablica: „Tu spoczywa 18 oficerów Wojska Polskiego zamordowanych 29.IX.1939 r. przez sowietów”.

Tyle tablica... „Rozstrzelali ich w centrum Melnyk, później to był sowchoz. I miejscowi ich pochowali przy sowchozowej stodole, jeszcze w 1939 roku, a przecież się bali” – mówi голова. I dodaje – „Ale chyba już nikt nie żyje, kto mógł to wiedzieć”... A miejscowy ksiądz prawosławny w skupieniu kiwa głową.

Wołodmyr i Krzysztof, Ukraińiec i Polak, obaj – choć nie chcą za bardzo o tym mówić – są ludźmi systemu. Moje systemów... Tak sobie pomyślimy, że 17 września chcą w jakiś skromny sposób, we własnym gronie, uczcić 71 rocznicę napadów sowieć na Polskę i

pamięć o tych, może pierwszych, zamordowanych oficerach polskich.

„Jeśli sowieci weszli do Polski, to i na Wołyń” – argumentuje Wołodmyr. „Dla mnie, dziennikarza ukraińskiego fakt ten jest mało znany. Oddział Armii Czerwonej wziął ich, chyba już bez broni, i rozstrzelał w Melnykach. Może ich komandir pomyślał – «A co będziemy ich karmić, wlec za sobą tych polskich panów!» – rozstrzelali ich w centrum wsi”.

Rzeczywiście, mało na ten temat wiadomo... Jedno jest pewne – zwłoki polskich oficerów sowieci zostawili na miejscu egzekucji. Miejscowi zapewne bali się ich pochować na cmentarzu, więc pochowali ich koło stodół, rzeczywiście w 1939 roku. W 2002 roku polska Rada Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa dokonała ekshumacji i szczątki zostały pochowane na miejscowym cmentarzu prawosławnym.

Kilka tygodni temu Wołodmyr pokazał Krzysztofowi to miejsce.

– „Zdejmiemy stary płotek, okalający mogiłę z krzyżem, i postawimy nowy. I zrobimy to 17 września!” – zdecydowali obaj. I tak się stało – przywieźli nowy płotek, wykopali dolki pod słupki. Narzekali tylko, że powinni przywieźć także nowy krzyż. Ale ksiądz ich uspokoił – nowy krzyż postawi, a za wszystko i tak jest bardzo wdzięczny.

– „Wy i tak duże bogato zrobili. Dziękuję dużej!”

Kilkumiesięczny – Ukraińców i Polaków, stało się wspólnie wokół mogiły. Ksiądz pomógł się po ukraińsku, a Krzysztof dodał: „Wieczny odpoczynek, racz im dać Panie...”

PS.: Wołodmyr Danyłuk jest redaktorem naczelnym „Gazety Wołyńskiej”, w której ukazuje się co dwa tygodnie wiadomości ukraińsko-polskie. Krzysztof Sawicki od niedawna jest konsulem w polskim Konsulacie Generalnym Łucku.

Kuba Lechowicz

Є така могила

Є така могила польських офіцерів, яких „совєти” розстріляли в 1939 році так просто, без наказу – Сталіна, Берії...

В лісі, на православному кладовищі в селі Мельники, біля гарних Шацьких озер на півночі України. На невеличкому хресті, що потопав в квітах („Це місцеві приносять” – говорить Віктор Сорока, голова Шацької районної ради), видніється дошка: „Тут спочиває 18 офіцерів Польського Війська, убитих 29.IX.1939 р. „совєтами”.

Тільки дошка. „Розстріляли їх в центрі Мельників, пізніше це був радгосп. І місцеві мешканці поховали їх біля радгоспної комори ще в 1939 році, адже боялися” – говорить голова. І додає – „Але, мабуть, вже ніхто не живе, хто міг це бачити”. Місцевий священик кривав головою.

Воłodmyр і Кишиштоф, українець і поляк, обидва, хоч не дуже хочуть про це говорити, люди системи. Може систем... Так подумали, що 17 вересня хочуть скромно, у невеличкому товаристві, вшанувати 71-у річницю нападу „совєтів” на Польщу і пам'ять про цих, може, перших убитих польських офіцерів.

Воłodmyр показав Кишиштофу це місце.

– „Ми зніmemo стару огорожу, що оточує могилу з

„Якщо „совєти” напали на Польщу, то й на Волинь” – аргументує Воłodmyр. „Для мене, українського журналіста, цей факт маловідомий. Підрозділ Червоної армії взяв їх, мабуть, вже без зброї, і розстріляв у Мельниках. Можливо, їхній командир думав – „Що ми їх будемо годувати, волотки за собою цих польських панів!” – розстріляли їх в центрі села”.

Дійсно, мало про це відомо... лише одне точно – останки польських офіцерів „совєти” залишили на місці вбивства. Місцеві, мабуть, боялися їх поховати на кладовищі, тому їх поховали біля комори ще тоді, в 1939 році. У 2002 році польська Рада охорони пам'яті боротьби та мучеництва провела експедицію і останки були поховані на місцевому православному кладовищі.

Кілька тижнів тому Воłodmyр показав Кишиштофу це місце.

– „Ми зніmemo стару огорожу, що оточує могилу з

хрестом, і поставимо нову. І зробимо це 17 вересня!” – вирішили обидва. Так і сталося – привезли нову огорожу, викопали ямки для стовпчиків. Нарікали тільки, що повинні були привезти також і новий хрест. Але священик їх заспокоїв – новий хрест поставити, а за це все і так дуже вдячний.

– „Ві та к багато зробили. Дуже дякую!”

Кілька чоловіків – українців і поляків – стали разом біля могили. Священик помолився по-українськи, а Кишиштоф додав: „Вічний відпочинок дай їм, Господи”.

PS.: Воłodmyр Данилюк – головний редактор „Волинської газети”, у якій кожні два тижні виходить українсько-польський додаток. Кишиштоф Савіцький – віднедавна консул в Генеральному консульстві Республіки Польща у Луцьку.

Куба ЛЕХОВИЧ

Дąб Pamięci

26 września 2010 roku w Równem przed kościołem rzymskokatolickim odbyła się uroczystość posadzenia Dąbu Pamięci, poświęconego dwóm polskim oficerom. Dwaj bracia – Mieczysław i Bolesław Majsterkiewicz, zostali zamordowani w 1940 roku przez NKWD.

St. strażnik Mieczysław Majsterkiewicz, pracował w Łucku. Został zastrzelony w Twerze i pochowany w Miednoje. St. strażnik Bolesław Majsterkiewicz mieszkał w Równem i po wkroczeniu Armii Czerwonej ukrywał się – został zamordowany przez NKWD najprawdopodobniej na Ukrainie.

Dąb Pamięci posadziła córka Mieczysława – pani Stanisława Majsterkiewicz, mieszkająca w Polsce, w Jarosławiu.

Po uroczystej mszy, celebrowanej przez księdza dziekana Władysława Czajkę, pani Stanisława Majsterkiewicz ze wzruszeniem opowiadała o losach rodziny obu oficerów, o rodzinnej relikwii – ostatnim liście, który przyszedł z obozu w Ostaszewie od jej ojca Mieczysława, o straszliwych represjach, których doznała żona i dzieci Bolesława... Jej słów w wielkim skupieniu słuchali wierni, wypełniający cały kościół.

Po wspólnej modlitwie pod ścianą, upamiętniającą m.in. ofiary obu systemów totalitar-

nych, procesja w asyście harcerzy z Harcerstwa Polskiego na Ukrainie udała się w miejsce posadzenia Dąbu Pamięci i wmurowania tablicy pamiątkowej. Przy akompaniamencie muzyki, m.in. pieśni Tacy sami jak my, pani Stefania Majsterkiewicz, z pomocą bliźniego krewnego i harcerzy, zasadziła swój dąb.

Uroczystość przygotował Konsulat Generalny RP w Łucku wraz z parafią rzymskokatolicą w Równem, Towarzystwem Kultury Polskiej na Równieńczyźnie i Harcerstwem Polskim na Ukrainie, w ramach XIII Tygodnia Kultury Polskiej na Równieńczyźnie, zorganizowanego przez Towarzystwo Kultury Polskiej.

Jest to już kolejny Dąb Pamięci, posadzony z inicjatyw polskiego konsulatu w Łucku na terenie równieńskiego kościoła. Pierwsze trzy posadzone w Równem 25 kwietnia br.; tego też dnia dwa dęby zasadzono w Ostrogu.

MW

Дуб Пам'яті

26 вересня 2010 року в Рівному біля римо-католицького костелу урочисто посадили Дуб Пам'яті двох польських офіцерів. Два брати – Мечислав і Болеслав Майстеркевичі були вбиті у 1940 році органами НКВС.

Старший охоронець Мечислав Майстеркевич працював у Луцьку, був застрелений у Твері і похований в Медноу. Старший охоронець Болеслав Майстеркевич мешкав у Рівному і змушений був переховуватися, коли сюди прийшла Червоної армії. Були убиті органами НКВС, найімовірніше в Україні. Дуб Пам'яті посадила донька Мечислава – Станіслава Майстеркевич, яка живе у Польщі, в Ярославі.

Після богослужіння, яке провів ксьондз Владислав Чайка, пані Станіслава Майстеркевич зворушливо розповідала про долю сім'ї обох офіцерів, про сімейну реліквію – останній лист, який прийшов з табору в Осташкові від її батька Мечислава, про жаліви репресії, яких зазнала дружина і діти Болеслава. Її слова уважно слухали всі, хто був у костелі.

Після спільної молитви біля стіни, яка увіковічує пам'ять про жертв обох тоталітарних режимів, процесія в супроводі скаутів з Польського харцерства в Україні вирушила

на місце посадки Дуба Пам'яті і розміщення меморіальної дошки. Під акомпанемент музики, зокрема пісні „Такі, як ми”, Стефанія Майстеркевич разом з близьким родичем і скаутами, посадила свій дуб.

Організаторами заходу виступили Генеральне консульство Республіки Польща в Луцьку, римо-католицька парафія в Рівному, Товариство польської культури на Рівненщині та Польське харцерство в Україні. Уроцистості відбувалися у рамках XIII Тижня польської культури на Рівненщині, який проводило Товариство польської культури на Рівненщині.

Це не перший Дуб Пам'яті, посаджений з ініціативи польського консульства в Луцьку на території рівненського костелу. Перші три посаджено в Рівному 25 квітня цього року; того ж дня два дуби посадили в Острозі.

MW

Na Równieńczyźnie uczczono pamięć polskiego asa myśliwskiego

Niedawno w Dubnie została odsłonięta pamiątkowa tablica poświęcona polskiemu asowi myśliwskiemu okresu II wojny światowej Stanisławowi Skalskiemu. Skalski przed wojną mieszkał w tym mieście i uczył się w gimnazjum imienia Konarskiego (teraz — ogólnokształcąca szkoła nr 1), na murach którego właśnie została zamieszczona tablica.

Stanisław Skalski urodził się w Kodymie (dziś obwód odeskki) w 1915 roku. Kiedy w 1917 roku w Rosji zaczęła się rewolucja, ojciec odeślał go razem z mamą do Zbaraża niedaleko Lwowa. W 1923 roku już z ojcem rodzina Skalskich przejechała do miasta Dubna, gdzie mieszkała do 1933 roku. W 1933 roku Skalski skończył gimnazjum. Był studentem Politechniki Warszawskiej i Szkoły Nauk Politycznych, wiele czasu spędzał w aeroklubie. W 1935 roku porucił studia i wstąpił do wojska. We wrześniu 1939 roku uczestniczył w walkach powietrznych z niemieckimi samolotami. 17 września 1939 roku przekroczył granicę z Rumunią, skąd został ewaku-

owany przez Syrię do Francji, a stamtąd — do Wielkiej Brytanii. W ciągu następnych lat walczył w brytyjskich i polskich dywizjonach. W 1944 roku prowadził wykłady z taktyki dla oficerów amerykańskich Sił Powietrznych.

Do końca wojny Stanisław Skalski zestrzelił ponad 20 samolotów i miał polskie, angielskie oraz amerykańskie nagrody. W 1947 powrócił do Polski, służył w polskich Siłach Powietrznych. Jednak, jak i inni piloci, którzy służyli w wojsku amerykańskim czy brytyjskim, został oskarżony o szpiegostwo na rzecz „amerykańskiego imperializmu” i skazany na karę śmierci. W oczekiwaniu na wykonanie wyroku Stanisław

Skalski napisał swoją książkę „Czarne krzyże nad Polską” (wspomnienia z kampanii wrześniowej). W 1951 roku kara śmierci została zastąpiona na dożywocie, a już po śmierci Stalina Skalski mógł opuścić więzienie. wyszedł na wolność w 1956 roku i wrócił do wojska. Zajmował się działalnością polityczną w już niepodległej Polsce. Był wieloletnim członkiem Rady Naczelnej oraz Zarządu Głównego Związku Bojowników o Wolność i Demokrację, a także Rady Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa.

MW

На Рівненщині вшанували пам'ять про польського льотчика-винищувача

Нещодавно у місті Дубно було відкрито меморіальну дошку польському льотчику-винищувачу часів Другої світової війни Станіславу Скальському. Свого часу він жив у цьому місті та навчався у гімназії імені Конарського (нині — загальноосвітня школа №1), на якій і було розміщено дошку.

Станіслав Скальський народився в Кодимі, на північ від Одеси, у 1915 році. Коли у 1917 році у Росії почалася революція, батько відіслав його разом з матір'ю до Збаража, що біля Львова. В 1923 році, вже з батьком, родина Скальських переїхала до міста Дубно, де жила до 1933 року. У 1933 році Скальський, закінчивши гімназію, став студентом Варшавської політехніки та Школи політичних наук, одночасно багато часу проводив у аероклубі. У 1935 році залишив навчання і пішов до війська. У вересні 1939 року він брав участь у повітряних боях з німецькими літаками. 17 вересня 1939 року він перетнув кордон з Румунією, звідки був евакуйований

через Сирію до Франції, а звідти — до Великобританії. Протягом наступних років він воював у британських ескадрильях та у польських військово-повітряних силах. У 1944 році проводив лекції з тактики для офіцерів американських повітряних сил.

До кінця війни Станіслав Скальський мав на своєму рахунку більше 20 збитих літаків і високі польські, англійські та американські нагороди. У 1947 він повернувся до Польщі, служив у військово-повітряних силах, проте, як і інші пілоти, що служили у ВПС США чи Великобританії, був звинувачений у шпигунстві на користь «американського імперіалізму» та засуджений

до смертної кари. Чекаючи виконання вироку, Станіслав Скальський написав свою книгу «Чорні хрести над Польщею» (спогади про вересневу кампанію). Доля розпорядилася так, що у 1951 році смертний вирок було замінено на довічне ув'язнення, а після смерті Сталіна він потрапив під амністію і у 1956 році вийшов на свободу і повернувся до війська. Займався політичною діяльністю у вже незалежній Польщі. Був багаторічним членом Головної ради Сіпкі борців за свободу і демократію та Ради охорони пам'яті боротьби та мучеництва.

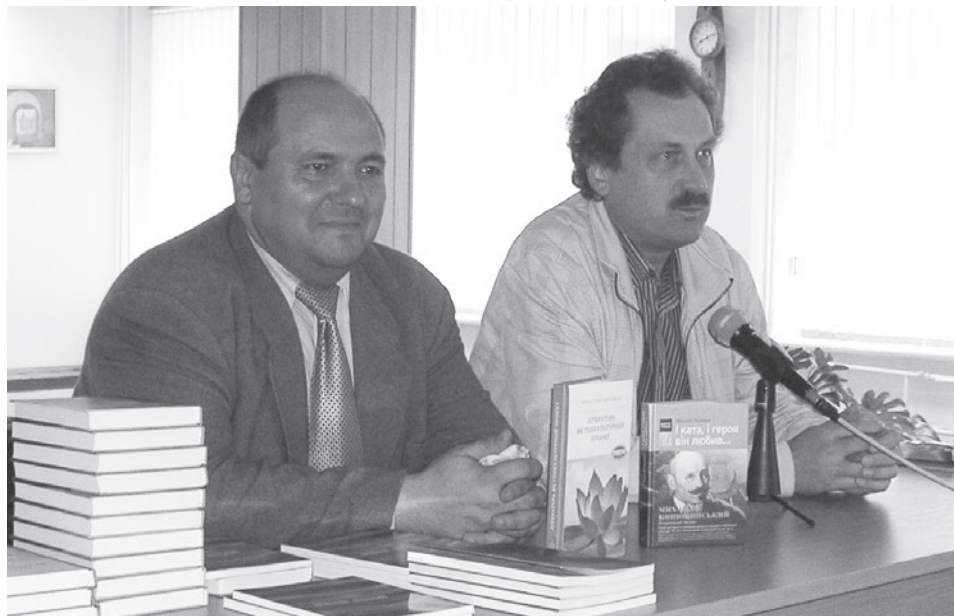
MW

„Jesteśmy bardzo poróżnieni pokoleniowo”

W ubiegłym tygodniu w bibliotece Wołyńskiego Uniwersytetu Narodowego imienia Łesi Ukrainki odbyło się twórcze spotkanie z niezwykle ambitnym i ciekawym krytykiem literackim, etnografem, kulturologiem, profesorem Katedry Ukrainistyki Uniwersytetu Jagiellońskiego Jarosławem Poliszczukiem.

Badacz pochodzi z Rówieńszczyzny, jednak już prawie dziesięć lat pracuje w Polsce, będąc równocześnie wykładowcą Akademii Ostrojskiej. Lista publikacji Jarosława Poliszczuka jest niezwykle długa: około 400 artykułów, monografie, książki, eseje, a nawet wiersze i felietony. Najbardziej znane są jego publikacje poświęcone twórczości Tarasa Szewczenki, Łesi Ukrainki i Ułasa Samczuka. Nietypowe podejście do naukowych poszukiwań wyróżnia prace „Mitologiczny horyzont ukraińskiego modernizmu”, „Literatura jako projekt geokulturowy”, „Z dyskursów i dyskusji” oraz „Krajobrazy człowieka”. Profesor Jarosław Poliszczuk odmienił tradycyjne spojrzenie na klasykę literatury ukraińskiej Mychajła Kociubynskiego w tegorocznej książce pod tytułem „On mówił zarówno kata jak bohatera...”.

Współczesna krytyka literacka nie jest skłonna do pochwał badacza z powodu jego nieszablonowego podejścia i przez to, że nieustannie krytykuje on dogmaty, ustalone przez długie lata realizmu socjalistycznego. W szczególności, podczas spotkania w Łucku profesor z Krakowa z żalem zauważył, że nowoczesna literatura ukraińska w większości jest „ograniczona do problematyki lokalnej”, a nowe dzieła mają „charakter eksperymentalny o pesymistycznym wydźwięku”. Dodał także, że na Ukrainie dotychczas nie ma autorów, których podziwiałby wszystkie pokolenia ukraińskich czytelników – niestety „jesteśmy bardzo poróżnieni pokoleniowo”. Smakosze słowa literackiego w starszym wieku wola literatury klasycznej, pokolenie czytelników w średnim wieku – twór-

Директор видавництва «Твердиня» Микола Мартинюк (ліворуч) представляє гостям Ярослава Поліщука та його нові книги

czość Oksany Zabuzko czy Jurija Andruchowycza, natomiast młodzież czyta Lubka Deresza i Tanię Malarczuk.

Jarosław Poliszczuk zwrócił uwagę, że to państwo powinno obecnie przejąć misję promowania ukraińskiej książki na całym świecie. Niestety, w obwodach wschodnich jest bardzo trudno odnaleźć książki pisane w urzędowym języku Ukrainy. Badacz stawia za wzór polskich czytelników, którzy mają czas podziwiać nie tylko własną literaturę, lecz także najlepsze europejskie i światowe pozycje.

Z pisarzy ukraińskich nasi zachodni sąsiedzi najlepiej znają Jurija Andruchowycza. Wszystkie jego książki są przetłumaczone na język polski, a sam autor corocznie odwiedza największe polskie miasta z prezentacjami swoich utworów. Młodzi Polacy nawet żartują, że „Andruchowyczu to jest polski pisarz, który jednak pisze w języku ukraińskim”. Za Bugiem z wielkim zainteresowaniem obserwuje się nowe nazwiska na literackim horyzoncie Ukrainy.

Wiktor JARUCZYK, zdjęcie autora

«Ми дуже поколіннєво розділені»

На минулому тижні у бібліотеці Волинського національного університету ім. Лесі Українки відбулася творча зустріч із надзвичайно амбітним і цікавим літературознавцем, краєзнавцем, культурологом, професором кафедри україністики Ягеллонського університету (Краків, Польща) Ярославом Поліщуком.

реалізму літературознавчі догми. Зокрема, під час зустрічі у Луцьку професор із Кракова з жалем відмітив, що сучасна українська література досі переважно «зацікавлена на локальній проблематиці», а нові твори носять експериментальний характер із мінімальними тональностями. В Україні досі немає авторів, якими б смакували всі покоління вітчизняних читачів і «ми дуже поколіннєво розділені». Старші за віком гурмани художнього слова віддають перевагу класичній літературі, середнє покоління – творчості О.Забужко, Ю.Андруховича, а молоді читає Л.Дереша, Т.Малаярчук.

Ярослав Поліщук наголосив на тому, що нині держава мала б взяти на себе місію популяризації української книги усюди. На жаль, у східних областях вкрай важко знайти книги, написані державною мовою. Дослідник наводить, як приклад, польських читачів, які встигають захоплюватися не лише власною літературою, а й кращими європейськими і світовими зразками. З українських письменників наші західні сусіди найкраще знають Юрія Андруховича. Усі його книги перекладені польською мовою, він щороку буває із презентаціями своїх творів у найбільших містах. Молоді поляки навіть жартують, що «Андрухович – польський письменник, щоправда, пише українською». За Бугом з великим інтересом стежать за новими іменами на літературному небосхилі України.

Дослідник родом із Рівненщини, проте майже десять років працює у Польщі, одночасно будучи викладачем Острожської академії. Літературний доробок Ярослава Поліщука надзвичайно багатий: близько 400 статей, монографії, книги, есе, і навіть вірші та фейлетони. Особливого розголосу набули праці дослідника, присвячені творчому доробку Т.Шевченка, Лесі Українки, У.Самчука. Неординарним підходом у науковому пошуку відзначені його праці «Міфологічний горизонт українського модернізму», «Література як геокультурний проект», «Із дискурсів і дискусій», «Лейзажі людини». По-новому класика української літератури Михайла Коцюбинського професор Ярослав Поліщук розглядає у книзі «І ката, і героя він любив...», що побачила світ нинішнього року.

Сучасна літературна критика не щедра на похвалу за неординарність таланту і за те, що Ярослав Поліщук не втомлює критиків усталеним протягом довгих років со-

Виктор ЯРУЧИК, фото автора

Josyp Struciuk podzielił się wspomnieniami z dzieciństwa

Ostatniego dnia września - w Dniu Bibliotekarza - w Bibliotece Głównej Wołyńskiego Uniwersytetu Narodowego imienia Łesi Ukrainki odbyło się spotkanie ze słynnym nowoczesnym poetą, prozaikiem, dramaturgiem, scenarzystą i krajoznawcą Josypem Struciukiem.

Pisarz przyszedł na świat we wsi Strilce na Chełmszczyźnie. Gdy mały Josyp ukończył zaledwie dziesięć lat, jego rodzina, podobnie jak tysiące innych ukraińskich rodzin zamieszkujących Chełmszczyznę i Podlasie, została zmuszona do przesiedlenia się na Ukrainę wschodnią. Trwała wówczas masowa akcja repatriacji. Niebawem rodzina Struciuków, nie umiejąc zakorzenić się w stepach, przeprowadziła się bliżej ojczystych stron – na Wołyń. Obecnie Wołyń jest domem pisarza, jednak nadal w jego twórczości szczególnie miejsce zajmuje ojczysta Chełmszczyzna. A do tego jeszcze – Ukraina, jej język, miłość i natura.

Josypa Struciuka niepokoją problemy głodu, tragedii czarnobylskiej, oraz aktualne kwestie ludzkości. Ogółem Josyp Struciuk jest autorem kilkudziesięciu książek, w tym „Wyznania”, „Oświadczenia”, „Doświadczenia”, „Upominek od zająca”, „Stochodu”, „Worońka”, „Kwiatu dla dżidzi” i innych. Są to utwory dla dzieci i dorosłych, wiersze, piosenki, opowiesci ekranizowane, poematy dramatyczne a także powieści.

Podczas spotkania autor podzielił się swoimi wspomnieniami z dzieciństwa i obiecał wkrótce uciechyc swoich fanów nowymi tomami. Wiersze Josypa Struciuka recytowały dzieci łuckich przedszkoli i szkół. Piosenki wykonywali ucz-

niowie Łuckiej Szkoły Muzycznej nr 3 i znana wołyńska piosenkarka Alla Opejda.

Wiktor JARUCZYK

Йосип Струцюк (в центрі) під час зустрічі зі своїми читачами.

Йосип Струцюк поділився спогадами дитинства

В останній день вересня, у свято бібліотекаря, в головній книгозбірні Волинського національного університету ім. Лесі Українки відбулася зустріч із видатним сучасним поетом, прозаїком, драматургом, сценаристом, краєзнавцем Йосипом Струцюком.

Письменник народився у холмському селі Стрільці. Коли малому Йосипу ледве виповнилося десять років, його сім'я, як і тисячі інших українських родин, що населяли

Холмщину і Підляшшя, була змушена виїхати на Східну Україну. Тривала акція «Вісла». Згодом Струцюки, так і не прижившись в степах, вирушили поближе до рідної домівки, осівши на Волині. Нині Волинь – це вже батьківщина письменника, щоправда, досі у його творчості багато уваги приділяється рідній Холмщині. А ще – Україні, її мові, коханню, природі. Йосипа Струцюка хвилюють теми голодомору, чорнобильська трагедія, сучасні проблеми людства. Загалом Йосип Струцюк – автор кількох десятків книг, серед яких: «Освідчення», «Засвідчення», «Досягнення», «Гостинець од зайця», «Стохид», «Вороно», «Цвіт дикої шандри» та інші. У них – твори для дорослих і дітей, поезії, пісні, кіноповісті, драматичні поеми, романи.

На зустрічі письменник поділився своїми спогадами дитинства, пообіцяв незабаром порадувати своїх шанувальників новими книгами. Поезії Йосипа Струцюка читали діти луцьких садочків і шкіл. Пісні, покладені на музику, виконували учні Луцької музичної школи №3, а також відома волинська співачка Алла Опейда.

Виктор ЯРУЧИК

Historia mówiona: odrodzenie pamięci

Na Rówieńszczyźnie pracowali polscy historycy – przedstawiciele Fundacji Ośrodek KARTA.

Historycy polskiej Fundacji Ośrodek KARTA odwiedzili niedawno miasta Kostonopol, Dubno, Beresteczko, Zdobunów i Równe. Mieli oni na celu zadokumentowanie wspomnień miejscowych Polaków, uzupełnienie największego w Polsce zbioru wydarzeń biograficznych, który liczy obecnie około 3 tysięcy nagrań audio, 70 nagrań wideo i innych materiałów archiwalnych, które opisują prawie cały XX wiek.

Niezależna pozarządowa organizacja Fundacja Ośrodek KARTA zbiera dokumenty i popularyzuje najnowszą historię Polski i Europy Centralno-Wschodniej od początku XX wieku do 1989 roku – opowiada polski historyk Piotr Filipkowski. – Fundacja jest organizacją kontynuacją czasopisma KARTA, które po raz pierwszy zobaczyło świat w 1982 roku. To było podziemne czasopismo, które skoncentrowało się na człowieku szukającym wolności w dobie dyktatury. Wraz z wyzwoleniem się Polski z totalizmu wyszła z podziemia także redakcja KARTY. W czasopiśmie omawiano różne tematy: «Polacy przed I wojną światową», «Polacy i Ukraińcy», «Stalinizm», «GULAG», «Deportacje w ZSRR», «Początki PRL», «Dysydenci w ZSRR», «Portrety historyczne» i inne.

Działalność Ośrodka KARTA ma na celu odrodzenie społecznej pamięci. Dlatego ciągle pojawiają się nowe programy: wydawnicze – wydawane są albumy historyczne, serie książek; edukacyjne – konkursy dla młodzieży, na przykład konkurs «Historia Bliska»; archiwalne, zwłaszcza «Archiwum Historii Mówionej».

Właśnie w ramach programu «Historia Mówiona» grupa polskich historyków pracowała na Rówieńszczyźnie. Program zaczął funkcjonować w 2002 roku, a dzięki projektowi «Polacy na Wschodzie» przedstawicielom Fundacji udało się dotrzeć do wielu miejscowości

na Ukrainie, w Rosji, w Polsce i innych krajach w poszukiwaniu świadectw, które naświetlają historię poprzez indywidualny pryzmat człowieka.

– Często omawiać kwestię stosunków międzynarodowych, polskiej polityki państwowej w sprawie mniejszości narodowych, omawiać kwestie konfrontacyjne. W jakim stopniu takie kwestie nie odpowiadają ustalonej wizji wydarzeń w polskim społeczeństwie?

– Tak, publikowaliśmy materiały konfrontacyjne – odpowiada pan Piotr. – Z największą reakcją naszych czytelników mieliśmy do czynienia przy poruszaniu tematów Śląska Cieszyńskiego, akcji «Wisła», Armii Krajowej, wydarzeń wołyńskich. Nie przedstawiamy żadnej myśli politycznej, przeciwnie, materiały, które publikujemy, uważamy za najbardziej wiarygodne.

Po raz pierwszy z naukową ekspedycją na Rówieńszczyznę i Wołyń grupa polskich badaczy przyjechała w zeszłym roku, odwiedziwszy Równe, Łuck, Krzemieniec (czyt. nr 7 «Monitora Wołyńskiego» z 8 października 2009 roku). W tym roku naukowcy zdecydowali się na wyjazd do mniejszych miasteczek Wołynia, interesował ich szczególnie Kostonopol. W trakcie nagrywania wspomnień okazało się, że wśród starszego pokolenia Polaków nie znalazło się żadnego miejscowego, który mieszkabłby tu w okresie międzywojennym. Wszyscy oni przejechali tu już po wojnie. W Dubnie na dziesięć przesłuchanych osób znalazł się tylko jeden człowiek urodzony i mieszkający w mieście przed wojną. Biografie ludzi świadczą o dwóch falach migracyjnych. Pierwsza grupa migracyjna pochodzi ze Wschodu Ukrainy – ludzie jechali na Zachód za chlebem i zostali już tu, a druga grupa pochodzi z Zachodu – z Galicji.

– Nie mamy specjalnego scenariusza, według którego rozmawiamy z ludźmi – opowiada badacz Anna Wyłęgała. – Świadkowie opowiadają o swoim życiu, o swoich przeżyciach podczas okupacji i wojny. W Kostonopolu słyszeliśmy najczęściej historie klasyczne, bardzo smutne, dotyczące czasów radzieckiej Ukrainy, czyli o kolektywizacji, głodzie, wojnie, o tym jak rozstrzeliwano rodziców, jak całe rodziny Polaków wywożono do Karelii, Kazachstanu, powrocie za Wschodniej Ukrainy i jak żyli później, gdy wrócili z zesłania. Tu w Kostonopolu ludzie dużo opowiadali o teraźniejszości – o tym, jak sami budowali kościoły i o tym, że do tej świątyni już od dwóch lat chodzą mieszkańcy miasta, o odrodzeniu polskich tradycji, o tym, że znów brzmi mowa ich przodków.

– Zdumiewające jest ekstremalne życiowe doświadczenie w losach miejscowych ludzi, które nie obowiązkowo dotyczy okresu wojennego, – podsumowuje historyk Piotr Filipkowski. – Wspominając o czasie powojennym, gdy życie niby stabilizowało się i wydawało się, że wszystko było normalnie, ludzie opowiadali o ciężkiej pracy w kolchozach, o alkoholizmie, o różnych tragediach w rodzinach, o śmierci rodziców, wnuków itd. W porównaniu z wywiadami, które przeprowadzamy w Polsce wydaje się, że ilość nieszczęśliwych i tragedii jest tu znacznie większa.

«Archiwum Historii Mówionej» zawiera ponad dwie tysiące historii z życia Polaków Wschodniej Europy. W tej niełatwej pracy historyków wspierają duchowni, polskie towarzystwa i ludzie, którym po prostu nie jest obojętna nasza wspólna historia.

Tetiana KIJAK

Istoria u rozpowidях: відродження пам'яті

На Рівненщині працювали польські історики – представники Fundacji Ośrodek KARTA.

До міст Кostonopol, Дубно, Берестечко, Здобунів та Рівне завітали нещодавно історики польської Fundacji Ośrodek KARTA з метою задокументувати спогади місцевих поляків, поповнити найбільшу в Польщі збірку biograficznych подій, котра вже й так нараховує близько 3 тисяч аудіозаписів, 70 відеозаписів та інших архівних матеріалів, котрі описують майже все XX століття.

Незалежна неурядова організація Fundacja Ośrodek KARTA збирає документи і популяризує новітню історію Польщі та Центрально-Східної Європи від початку XX століття до 1989 року, – розповідає польський історик Пйотр Філіпковський. – Fundacja є організаційним продовженням журналу KARTA, який вперше побачив світ у 1982 році. Це був підпільний часопис, котрий сконцентрувався на людині, що шукає свободи в світі диктатури. Разом із звільненням Польщі від тоталітаризму, вийшла з підпілля і редакція журналу KARTA. У часописі висвітлювалися різноманітні теми: «Поляки до Першої світової війни», «Поляки й українці», «Сталінізм», «Світ ГУЛАГу», «Депортації до СРСР», «Початки ПНР», «Дисиденти в СРСР», «Історичні портрети», та інші, не менш цікаві теми.

Діяльність Осередку KARTA, в першу чергу, спрямована на відродження суспільної пам'яті. Задля цього з'являються нові програми: видавничі – друкуються історичні альбоми, серії книг; освітні – конкурси для молоді, наприклад, конкурс «Близька історія»; архівні, зокрема «Архів історії у розповідях».

Саме у рамках програми «Історія у розповідях» працювала група польських архівістів в районних центрах Рівненщини. Програма почала функціонувати у 2002 році, а завдяки проєк-

ту «Поляки на Сході» представникам Fundacji вдалося об'їздити чимало населених пунктів України, Росії, Польщі та інших держав у пошуку свідчень, які розкривають історію через індивідуальну призму людини.

– Ви часто публікуєте інформацію про міжнародні стосунки, висвітлюєте питання польської державної політики стосовно національних меншин, піднімаєте суперечливі питання. На скільки опубліковані матеріали конфронтаційні, як сильно йдуть в розріз з усталеним баченням подій в польському суспільстві?

– Так, ми публікували конфронтаційні матеріали, – відповідає пан Філіпковський. – Найбільшу реакцію у читачів викликали публікації на тему Шльонска Цешинського, акції «Вісла», Армії Крайової, волинських подій. Ми не представляємо чиєїсь політичної думки, навпаки, ті матеріали, що публікуємо, вважаємо найбільш правдивими.

Вперше з науковою експедицією на Рівненщину та Волинь група польських дослідників приїхала минулого року, відвідавши Рівне, Луцьк, Кременець (див. № 7 «Волинського монітора» від 8 жовтня 2009 року – ред.). Цього ж року науковці вирішили побувати в менших містечках історичної Волині, зокрема здійснили поїздку у Кostonopol. В процесі запису спогадів виявили, що серед поляків старшого покоління не знайшлося жодного місцевого, хто б мешкав тут у міжвоєнний період. Всі вони звідкись переїхали вже у післявоєнний час. Наприклад, в Дубно на десять опитаних осіб знайшлася тільки одна людина, що народилася й проживала у місті до війни. Біографії людей свідчать про дві міграційні хвилі. Перша міграційна група походить зі східних теренів – люди їхали

на захід України за хлібом і тут залишалися, а друга – із заходу України, з Галичини.

– Ми не маємо спеціального сценарію, за яким опитуємо людей, – оповідає далі дослідниця Анна Вилегаła. – Свідки розповідають про своє життя, про свої переживання під час окупації та війни. В Кostonopolі ми чули найчастіше історії класичні, дуже сумні, що стосуються часів радянської України, тобто про колективізацію, голод, війну, про те як розстрілювали батьків, які цілі родини поляків вивозили до Карелії, Казахстану, про повернення зі Східної України і як їм жилося пізніше, коли повернулися із заслання. Тут, в Кostonopolі, люди багато розказували про сьогоднішнє – про те, як самі будували костел і те, що цей храм вже два роки відвідують прихожани міста, про відновлення польських традицій, про те, що знову звучала мова їхніх предків.

– Вражає накопичення екстремального життєвого досвіду в долях місцевих людей, котрий не обов'язково стосується воєнного періоду, – підсумовує історик Пйотр Філіпковський. – Про післявоєнний час, коли ніби життя стабілізувалося і зовні, здавалося б, усе було нормально, люди здавалися про важку працю в колгоспах, про поширення алкоголізму, про різні трагедії в родинах, про смерть батьків, онуків, тощо. Порівняно з тими інтерв'ю, що проводимо в Польщі, тут, здається, кількість нещастя і трагедій, є значно більшою.

«Архів історії у розповідях» містить понад дві тисячі історій з життя поляків Східної Європи. У цій нелегкій праці історикам допомагають священники, керівники польських товариств і просто небайдужі до нашої спільної історії люди.

Tetiana KIJAK

Witkacy: 125 rocznica urodzin

W ramach obchodów 125 rocznicy urodzin Stanisława Ignacego Witkiewicza – Konsulat Generalny RP w Łucku na początku września zorganizował w Teatrze Dramatycznym w Równem występ Nowego Teatru im. Witkacego w Słupsku ze spektaklem WITKACY: jest 20 do Xtej, w reżyserii Andrzeja Marii Marczewskiego.

Następnego dnia teatr udał się do Jezior (ukr. Welyki Ozer), miejsca tragicznej śmierci i pochówku Witkacego. Aktorzy odwiedzili miejscową szkołę, gdzie znajduje się izba pamięci Witkacego, i odegrali krótką scenę śmierci Witkacego pod legendarnym dębem, pod którym tragicznie zmarł.

9 października konsulat organizuje, tym razem w Łucku, występ Teatru Stanisława Ignacego Witkiewicza z Zakopanego. Po spektaklu planowany jest kolejny, wspólny wyjazd do Jezior przedstawiciele konsulatatu i aktorów teatru z Zakopanego. Tym razem konsulat zapewni do miejscowej izby pamięci kilkanaście drukowanych reprodukcji prac Witkacego, uzyskanych ze zbiorów Muzeum Pomorza Środkowego w Słupsku.

MW

Віткаци: 125 річниця від дня народження

У рамках відзначення 125-ї річниця дня народження Станіслава Ігнація Віткевича Генеральне консульство Республіки Польща у Луцьку на початку вересня організувало в драмтеатрі у Рівному виступ Нового театру ім. Віткаци в Слупську зі спектаклем „Віткаци: 20-та до Х-тої, режисером якого є Анджей Марія Марчевський”.

Наступного дня театр поїхав на озера (село Великі Озера) – на місце трагічної смерті і поховання Віткаци. Актори відвідали місцеву школу, де знаходиться кімната пам'яті Віткаци, і заграли коротку сцену смерті Віткаци під легендар-

ним дубом, біля якого він трагічно помер.

9 жовтня консульство організує, на цей раз у Луцьку, виступ Театру Станіслава Ігнація Віткевича із Закopanego. Після спектаклю заплановано наступний спільний виїзд до озер представників консульства і акторів театру із Закopanego. Цього разу консульство заведе у кімнату пам'яті Віткаци кілька друкованих репродукцій робіт Віткаци, які надані із зборів Музею Центрального Помор'я в Слупську.

MW

Konsulat Generalny Rzeczypospolitej Polskiej w Łucku zaprasza na specjalny pokaz spektaklu pod tytułem "Wieczór z Witkacym – Różnorodność przeżyć nigdy nie zaszkodzi (collage)", w wykonaniu aktorów Teatru im. Witkacego z Zakopanego (Polska). Spektakl w reżyserii Andrzeja Dziuka poświęcony jest postaci wielkiego polskiego artysty – Stanisława Ignacego Witkiewicza (Witkacego). Pokaz rozpocznie się 9 października o godz. 18.00, w sali Teatru Lalek w Łucku.

Wstęp wolny

Вхід вільний

Генеральне консульство РП в Луцьку запрошує на виставу „Вечір з Віткациєм: Багатогранність переживань ніколи не завадить (колаж)” у виконанні акторів Театру ім. Віткаци у Закopanemu. Вистава режисера Анджей Дзюка, присвячена особі великого польського митця – Станіслава Ігнація Віткевича (Віткаци) розпочнеться 9 жовтня о 18.00 на сцені Волинського театру ляльок.

День Оjca w українським календару

День батька в українському календарі

День Оjca świętowany jest w wielu krajach świata w różne dni. Na przykład w sąsiedniej Polsce dzień ten obchodzony jest 23 czerwca od 1965 roku. W Ukrainie tradycję tę zapoczątkowano dopiero w ubiegłym roku w trzecią niedzielę września.

W tym roku po raz pierwszy Dzień Оjca świętowany także w Łucku z inicjatywy międzynarodowej organizacji społecznej „Międzynarodowe Centrum Оjcostwa”. Organizatorzy obiecują, że już w następnym roku święto będzie świętem ogólnonarodowym.

– Dyrektor Departamentu Polityki Rodzinnej Ministerstwa ds. Rodziny, Młodzieży i Sportu **Halina Żukowska** oznajmiła niedawno, że przygotowywany jest nowy państwowy program wsparcia rodziny do 2016 roku, który będzie propagował wzrost roli ojca w wychowaniu dziecka – poinformował Wołodymyr Redkach, koordynator akcji dobroczynnej „Оgólnonarodowy Dzień Оjca” z MOS „Międzynarodowe Centrum Оjcostwa”.

syn poszedł do pierwszej klasy i kiedy poszedłem na pierwsze zebranie rodziców byłem zdziwiony, ponieważ były tam same kobiety. Dla mnie osobiście, jako ojca, to sygnał, żeby być blisko swojego dziecka. Jednocześnie siły, możemy zwrócić uwagę na problem, który występuje w naszym społeczeństwie.

Istnienie problemu potwierdzają także oficjalne statystyki, które podają, że 45% ukraińskich dzieci wychowuje się w niepełnych rodzinach. Zgodnie z wynikami badań socjologów, ukraińscy ojciec poświęca swojemu dziecku średnio 4 minuty dziennie, a jedynie 1/3 tatusiów pomaga dzieciom przy odrabianiu pracy domowej. Zaledwie 34% dorosłych mężczyzn uważa swego ojca za wzór.

swoim ojcem spędza zaledwie 25% respondentów, 10% - kilka godzin w tygodniu, 29% - kilka godzin w miesiącu (najwięcej – przyp. autora), 9% w ogóle nie spędza czasu z ojcem.

Na pytanie „Ile czasu chciałbyś spędzać ze swoim tatą?” tylko 25% stwierdziło, że chciałoby spędzić kilka godzin dziennie, 35% pytanych potrzebuje więcej czasu niż do tej pory, 27% uważa, że spędza z ojcem wystarczającą ilość czasu, a 13% jeszcze się nie określiło.

Ankieta wykazała, że 63% badanych wskazuje na aktywny udział ojca w codziennym życiu, według 14% ich ojciec tylko czasami okazuje nim zainteresowanie, 23% twierdzi, że nie robi tego nigdy.

Na ostatnie pytanie, dotyczące świętowania Dnia Оjca w Łucku, 95% udzieliło pozytywnej odpowiedzi, dla 2% takie święto nie jest potrzebne, a 3% nie podjęło jeszcze decyzji.

Podczas świętowania organizatorzy poszukiwali kandydatów do tytułu „Wyjątkowy Tata 2011”. Zwycięzca zostanie wybrany drogą głosowania mieszkańców miasta i otrzyma cenną nagrodę. Wynik konkursu na „Najlepszego Tatę” zostanie ogłoszony dopiero w następnym roku (do tej pory organizatorzy otrzymali jedynie 10 ankiet).

W ramach obchodów Dnia Оjca w Łucku odbyły się rodzinne zawody, w których udział brali ojcowie, matki, dzieci, babcie i dziadkowie. Prawdziwi mężczyźni mieli możliwość sprawdzenia swoich sił w konkurencji „Przebieganie samochodów”, a dzieci prezentowały swoją

twórczość na asfalcie. Mieszkańcy Łucka obejrzeli silowy pokaz Ołeksija Selifanowa i niezapomniane wyścigi brzdęków – maluchy do pierwszego roku życia rywalizowały w szybkości, a zwycięzca został ten, kto pierwszy przeczłogał się od mamy do taty.

Ogólnie rzecz biorąc, pierwszy Dzień Оjca w Łucku można uznać za udany. Mam nadzieję, że w 2011 roku dzień ten będzie obchodzony nie w poszczególnych miastach, a w całej Ukrainie, na ogólnonarodowym poziomie.

Аня ТЕТ
Зdjęcia Wołodyмира ЧОМЫЧКА

Багато країн світу святкуює День батька, лише у різні дні. Так, наприклад, Польща відзначає цей день 23 червня з 1965 року. А в Україні таку традицію започаткували лише минулоріч – у третю неділю вересня.

є лідером у вашій сім'ї, скільки часу ви проводите зі своїм батьком і скільки б хотіли, чи бере участь тато у вашому повсякденному житті і чи потрібно святкувати день батька в місті Луцьку. Результати цього опитування організатори обіцяють оприлюднити найближчим часом.

Згідно з результатами дослідження, які організатори оприлюднили під час публічності підсумків святкування Дня батька у Луцьку, лідером у сім'ях 49 % респондентів є саме батько, в 34% - мати, 12% - зауважили, що в їхній сім'ї рівноправ'я, 5% - наголосили, що лідерами є вони самі.

Протягом кількох годин на день з татом спілкується лише 25% респондентів, 10% – протягом кількох годин на тиждень, 29% – декілька годин на місяць (найбільша кількість опитаних – авт.) і не спілкується взагалі зі своїм батьком 9 % опитаних.

На запитання „Скільки часу ви би хотіли проводити у спілкуванні зі своїм татом?”, тільки 25 % відповіли, що кожного дня по кілька годин. 35% респондентів все ж таки не вистачає батьківського спілкування і вони хотіли би проводити з татом більше часу. 27 % опитаних

якої участі у їхньому житті. На останнє запитання „Чи потрібно святкувати день батька у місті Луцьку?”, 95 % опитаних дали ствердну відповідь, 2 % вважають, що це свято не потрібно святкувати і 3 % - ще не визначились.

Також під час святкування батьківського дня організатори шукали кандидатів на звання „Особливий Батько – 2011”. Переможць буде визначений шляхом анкетування жителів міста і отримає цінний приз. Результати опитування „Особливий Батько” оголосять лише наступного року (наразі організатори отримали лише 10 анкет).

У рамках відзначення Дня батька у Луцьку пройшли сімейно-ігрові змагання, в яких брали участь татусі, мамі, діти, бабусі і дідусі. Справжні чоловіки мали можливість спробувати свої сили у перетягуванні автомобілів, а діти – показати свою творчість на асфальті. Також лучачи побачили силову шоу Олеськія Селіфанова та незабутні перегони карапузів – малеча до одного року змагалася на швидкість, а переможць став той, хто перший припозв від мамі до тата.

Загалом, варто сказати,

цілком вистачає того часу, а 13 % - ще не визначились.

Під час опитування 63 % людей визнали, що тато бере активну участь у їхньому повсякденному житті, 14 % сказали, що він лише інколи проявляє до нього цікавість, а 23 % опитаних зауважили, що батько взагалі не бере ні-

перше свято батька у Луцьку вдалося. Сподіваємося, що у 2011-му цей день буде відзначатися не в окремих містах, а по всій Україні на загальнонаціональному рівні.

Аня ТЕТ
Фотa Wołodyмира ЧОМЫЧКА

– Pani Halina obiecała również, że Ministerstwo jeszcze w tym roku przystąpi do opracowania projektu Dekretu Prezydenta o ustanowieniu Dnia Оjca świętem państwowym.

Позостали організатори, którzy również włączyli się do świętowania Dnia Оjca w Łucku uważają to za konieczność, ponieważ rola ojca w rodzinie i w społeczeństwie stopniowo się zmniejsza.

– Obecnie ojciec częściej traktowany jest jak źródło dochodów, a nie jak członek rodziny, który powinien brać udział w wychowywaniu dziecka – uważa Dyrektor Wydziału Prasowego Wołyńskiej Obwodowej Fundacji Charytatywnej „Przeobrażenia” **Ołeksandr Samruk**. – W tym roku mój

Aby zbadać, jak wygląda sytuacja w Łucku, organizatorzy Dnia Оjca przeprowadzili podczas święta ankietę i postawili respondentom pięć pytań zasadniczych: Kto jest w Twojej rodzinie liderem? Ile czasu spędzasz ze swoim ojcem i ile chciałbyś spędzać? Czy ojciec bierze udział w Twoim życiu codziennym? Czy Dzień Оjca powinien być świętowany w Łucku?

Zgodnie z wynikami badań, które zostały ogłoszone podczas podsumowania Dnia Оjca w Łucku, 39% pytanych odpowiedziało, że liderem rodziny jest ojciec, 34% wybrało matkę, 12% zauważyło, że w ich rodzinie panuje równowaga, a 5% uznało, że sami są liderami. Kilka godzin dziennie ze

Wyniki konkursu „Fryderyk Chopin – życie i twórczość”

Dnia 4. października 2010r. w Sali Stowarzyszenia Kultury Polskiej im. Ewy Felińskiej w Łucku odbył się drugi etap - dla obwodów wołyńskiego i rówieńskiego - eliminacji konkursu Fryderyk Chopin – życie i twórczość. Do eliminacji centralnych dostało się pięciu laureatów: z obwodu wołyńskiego Oksana Witowszczyk, Anna Komaszko oraz Jana Szutiak, z obwodu rówieńskiego Julia Dackowa i Maria Zabczyk.

Laureatom gratulujemy i życzymy powodzenia w finale, który będzie miał miejsce 29. października przed komisją z Polski.

Głównym organizatorem konkursu jest Wielkopolskie Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich. Współorganizatorem i koordynatorem na Ukrainie jest Towarzystwo Kultury Polskiej im. E. Felińskiej w Łucku. Głównym sponsorem nagród (wycieczki do Polski oraz sprzęt elektroniczny) jest Senat RP.

Результати конкурсу „Фредерік Шопен – життя і творчість”

4 жовтня 2010 р. у Товаристві польської культури ім. Еви Фелінської в Луцьку відбувся другий етап конкурсу „Фредерік Шопен – життя і творчість” для Волинської та Рівненської областей. До наступного етапу конкурсу пройшли п'ять лауреатів: з Волинської області – Оксана Вітовська, Анна Комашко та Яна Шутяк, з Рівненської області – Юлія Дацюкова і Марія Жабчик.

Вітаємо лауреатів та бажаємо успіхів у фіналі, який відбудеться 29 жовтня у присутності комісії з Польщі.

Головним організатором конкурсу виступає Великопольське об'єднання на користь розвитку сільської місцевості. Співорганізатором і координатором в Україні – Товариство польської культури ім. Еви Фелінської в Луцьку. Головним спонсором нагород (екскурсії до Польщі та електронних пристроїв) виступає Сенат Республіки Польща.

Justyna JANCA

Юстина ЯНЧ

Понеділок 11 жовтня

ПЕРШИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ

06.00 "Доброго ранку, Україно!"
06.00 Ранкова молитва
06.05, 06.30, 07.00, 07.30, 08.00 Новини
06.10, 07.05, 08.05 Спорт
06.15, 07.10, 08.10 Погода
06.20 Вертикаль влади - 1 частина
06.35 Вертикаль влади - 2 частина
06.50 Православний календар
07.15 Ера бізнесу
07.20 Авторайв
07.50, 08.30 Мультифільм
08.15 Опісля преси
08.20 Нерухомисть з Гріною Кіно
08.40 Корисні поради
09.00 Пісники тижня
09.45 Погода
10.00 Ток-шоу "Легко бути жіночкою"
11.20 Сміхонапорама
12.00 Новини
12.10 Діловий світ
12.15 Погода
12.20 Точка зору
13.00 Право на захист
13.20 X-ф "Імперія тигра" 1 серія

15.00 Новини
15.15 Euronews
15.25 Діловий світ.
Агросектор
15.30 Погода
15.35 Репортер
16.00 Молодіжне ток-шоу "Нащадки"
17.00 Шеф-кухар країни
19.00 Про полове
18.00 Вікно в Америку
18.20 Новини
18.45 Діловий світ
19.00 Про полове
19.25 Погода
19.35 Діловий світ
21.00 Підсумки дня
21.25 Слово регіонам
21.35 Діловий світ
21.45 Світ спорту
21.55 Футбольний код
22.55 Тріаха, Кіно
23.00, 00.00 Пісники
23.15 Вертикаль влади - 1 частина
23.30 Підсумки дайджест
23.35 Вертикаль влади - 2 частина
23.50 Погода
00.10 Спорт
00.15 Від першої особи
00.45 Док. фільм

ПРОФІЛАКТИКА ПЕРШОГО КАНАЛУ!
СТБ

06.10, 00.55 "Бізнес" 06.15 Т/с "Комісар Рекс" (1)
09.25 "Національне шоу" "Лід і попутні" 12.45 "Витяг екстра-сесія"
14.55 "Давай одружимося!"
16.55, 18.10 Т/с "Ад-вокат"
18.00, 22.00 "Вікна-Новини"
19.10 "Україна має талант! Найкраще" 21.30 Т/с "Кулагін та Партнер" (1)
22.25 Т/с "Адвокат" (2)
00.45 "Вікна-Спорт" 01.00 X-ф "Третій зайвий" (2)

5 КАНАЛ

06.00 Програма першодня
06.01, 22.30 "Час-Тайм" 06.15, 00.15, 03.15, 05.15 "Час спорту"
06.25, 10.20, 13.20, 15.05, 17.20, 18.25, 22.45, 00.25, 03.20, 05.20 "Погода на курортах"
06.30 "Ранок на 5-му" 09.10, 22.15, 23.20, 02.45, 04.15 "Бізнес-час" 09.20, 12.20, 14.20,

16.05, 17.50, 22.20, 23.50, 02.50, 04.25 "Погода в Україні"
09.25, 00.30 "Автопілот-новини"
09.35, 13.30, 14.30 "5 елемент"
10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.00, 20.30, 23.00, 03.00, 05.00 "Час новин"
10.30, 11.30, 12.30 "Прес-конференція у прямому ефірі"
10.55, 01.50, 02.55, 03.25, 04.20, 05.25 "Огляд преси"
11.20 "Зверни увагу!" 15.10, 16.10 Народне ток-шоу "Майдан"
17.30, 04.30 "Територія закону"
18.30, 23.30 "Хроніка дня"
18.45, 05.30 "Київський час"
19.00, 00.00, 04.00 "Час новин" (рос.)
21.00, 02.00 "Новий час"
21.50, 03.30, 05.40 "Велика політика"
00.40 "Ресторанні новини"

TVP POLONIA
08.00 Студія Іма.

08.55 "Молити", Т/с.
09.30 Питання на сніданок.
11.55 Польський смак.
12.10 "Як любов", Т/с.
13.00, 20.30, 02.30 Новини.
13.15, 19.45, 03.10 "Будинок парфумного свідчення", Т/с.
13.45 "Сто тисяч лелек", Д/ф.
15.30 "Пастир з Кебані", Д/ф.
16.00 "Новини Полсат".
07.00 "Новини Полсат".
08.20 Мультифільм.
09.45 "Світ по-своєму Кельська".
11.00 "Далеко від носиків".
12.00, 17.30 "Маленький і партнер".
12.30, 20.30 "Саме життя".
13.00 "Прийомна родина".
14.00 "Махнемось дружинами".
15.00, 19.00 "Перше кохання".
15.45 "Так, любя".
16.50, 19.50 Поділ.
17.10, 19.25 Погода.
17.15 Втрата.
18.00 "Чому я?".
21.00 X-ф "Чужий проти Хикака".
23.05 X-ф "Стан облоги".
01.40 Ніч загадок.
04.00 Тасмачні долі.

Д/ф
01.45 "Невідомі скари-би", Телегурнір.
03.35 "Іспит життя", Т/с.
04.50 "Любові тебе, Польща".
06.15 "Пастир з Кебані", Д/ф.
POLSAT
06.00 Вставай! Прасмо!
07.00 "Новини Полсат".
08.20 Мультифільм.
09.45 "Світ по-своєму Кельська".
11.00 "Далеко від носиків".
12.00, 17.30 "Маленький і партнер".
12.30, 20.30 "Саме життя".
13.00 "Прийомна родина".
14.00 "Махнемось дружинами".
15.00, 19.00 "Перше кохання".
15.45 "Так, любя".
16.50, 19.50 Поділ.
17.10, 19.25 Погода.
17.15 Втрата.
18.00 "Чому я?".
21.00 X-ф "Чужий проти Хикака".
23.05 X-ф "Стан облоги".
01.40 Ніч загадок.
04.00 Тасмачні долі.

TVP-1
06.00 "Обидва боки медаль".
07.00 Кава або чай.
09.00, 13.00, 16.00, 20.30 Новини.
09.10, 16.15 Політика за каюмою.
09.20 Жити на теплішій планеті. Репортаж.
09.45 Мультифільм.
10.15 Футбол СЛІА-Польща.
12.20, 03.25 Телекранітика.
13.10 Агробізнес.
14.15, 17.25 "Будинок парфумного свідчення".
14.40, 18.55 "Клан".
15.10, 19.35 Угадай меного.
15.45 Опале на біс.
16.35 "Мода на успіх".
18.00 Телекспрес.
18.30 Тріаха.
20.05 Вечірка.
21.30 "Ранок".
22.30 Тіло ТБ.
23.40 Широка копія.
00.20 X-ф "Берег мостів".
02.25 Т/с "Брати та сестри".
03.15 Понанки.
03.45 Т/с "У Христа за пасухою"

TVP-2
05.40 "Дочки Маклеода".
07.20 Загаданий с/г перепис.
07.30, 13.50 Запитуючи про Бога.
08.20 "1 в горі, 1 в радості".
09.30 Питання на сніданок.
11.50 Аля з ірок.
12.15 Семейний турнір.
12.50 Терміново потрібні.
13.15 Інна Діагна - зустріч немоє.
14.20 Кабаре.
15.25 "Священна війна".
16.05 "Час щастя".
17.00 Локальна програма.
17.35 Розкажи нам свою історію.
18.25 Один із десяти.
19.00 Панорама.
20.00 Парча тема.
20.00 "Пісня на вишні".
20.35 "Багаті".
21.10 "Кольори щастя".
21.45 "Мостовики".
22.50 Ток-шоу Томаша Ліса.
00.00 "Дорога до перемоги", трилер, Франція-Великобританія, 1999.
01.50 "Товсті наречені".
02.50 "Черукіс".
03.20 "Аквавіум".
03.50 "Колонийний музикант", ФРН-Австрія, 1997.

Informacja wołyńska Волинська інформація

У Луцьку триває благодійна акція «Пам'ятнику бути!», у рамках якої відбувається збір коштів для спорудження пам'ятника Олені Пчілці - письменниці, драматургу, публіцистці, громадській і культурній діячці, перекладачці, етнографу.

У Луцьку триває акція благодійна «Помнік бєдзіє!», в рамках котрої відбувається збір коштів на будову помніка Олені Пчілці - драматопісарці, публіцистці, діячці культурного і соціального, тлумачки oraz етнографі.

У Волинському краєзнавчому музеї презентували перевиданий альбом Олени Пчілки «Український народний орнамент», перше видання якого з'явилася 1876 року.

У Волинському Музеум Краjoznawczym zaprezentowano przedruk albumu Oleny Pciłki «Український народний орнамент», котрий по раз pierwszy ukazał się w 1876 roku.

29 вересня розпочався прийом документів кандидатів у депутати місцевих рад та на посаду луцького міського голови.

29 września rozpoczęło się przyjmowanie dokumentów kandydatów do miejscowych rad oraz na stanowisko mera miasta Łucka.

Волинський обласний музично-драматичний театр відкрив черговий театральний сезон прем'єрою п'єси Вільяма Шекспіра «Гамлет».

Волинський Обwodowy Teatr Muzyczny-Dramatyczny rozpoczął kolejny teatralny sezon premierą sztuki Williama Szekspira «Hamlet».

У рамках святкування Дня бібліотекаря на Волині відбувся з'їзд ветеранів бібліотечної галузі.

У рамках обходів Дня Бібліотекарка на Волині відбувся з'їзд ветеранів бібліотечної галузі.

25 вересня у Луцьку відбулася презентація міжнародного проекту «2000 кілометрів історії», в рамках якого вершини з Литви подорожують територією колишнього Великого Князівства Литовського.

25 września w Łucku odbyła się prezentacja międzynarodowego projektu «2000 kilometrów historii», в рамках котрого jeżdżący z Litwy podróżują po terenach Wielkiego Księstwa Litewskiego.

PRACA: Łuck. Wołyń. Ukraina. Polska. РОБОТА: Луцьк. Волинь. Україна. Польша

Луцький міський центр зайнятості

Посада	З/П	Вимоги
арматурник (будівельні, монтажні й ремонтно-будівельні роботи)	1500	відповідальне ставлення до роботи
архітектор	1500	Оплата праці відрядно-преміальна
бармен	1000	можливе працевлаштування на додаткове робоче місце, знання касового апарату
бетоняр	1500	без шкідливих звичок, заливка бетону для установки надробних плит
бетоняр	2500	Робота на висоті
бруківник	1500	без шкідливих звичок,
бруківник	1500	без шкідливих звичок, заробітна плата 1500-1800 грн., можна інваліда 3 групи
буфетник	890	Знання касового апарату, робота тиждень через тиждень
вальник лісу	2000	Бажано наявність посвідчення вальника лісу
вантажник	888	порядність, сумлінність, добросовісне ставлення до роботи
верстатник деревообробних верстатів	1000	бажано досвід на деревообробному виробництві
виконавець робіт	2500	Комунікабельність, попередньо телефонувати
Вишивальник	1000	вишивальниця машинної вишивки, з/плата по відрядних розцінках, можливе навчання на підприємстві
водій автомобіля 2, 1 класу (автобуси)	1000	пасажирські перевезення автобусом "Богдан"
водій автомобіля 2, 1 класу (автобуси)	1000	робота на автобусі ЛАЗ
водій автомобіля 3, 2, 1 класу (важкі вантажні автомобілі з великою вантажопідйомністю та вантажі)	1800	Відповідальне ставлення до роботи
водій автотранспортних засобів	1704	автобус "Богдан", можна направляти з числа квотної категорії
водій автотранспортних засобів	1100	без шкідливих звичок
водій автотранспортних засобів	1100	без шкідливих звичок, відповідальність
водій автотранспортних засобів	1800	Відповідальне ставлення до роботи
водій автотранспортних засобів	1150	Водій категорії В,С
водій автотранспортних засобів	1500	водій на пожежний автомобіль, обов'язкова служба в збройних силах.
водій автотранспортних засобів	1500	Бажання працювати
водій автотранспортних засобів	2000	Наявність посвідчення водія автокрана, підйомника автомобільного
водій автотранспортних засобів	888	ненормований робочий день
водій автотранспортних засобів	2500	перевезення вантажів по Україні та за кордон, екскурсіє супроводження вантажу
водій автотранспортних засобів	888	Бажання працювати
водій автотранспортних засобів	2000	Наявність телефону та власного автомобіля, витрати палива компенсуються.
водій тролейбуса	1540	можливе навчання
водолаз	1341	Наявність посвідчення.
Газозварник	1800	Бажання працювати
геодезист	1500	Оплата праці відрядно-преміальна
головний архітектор (архітектура та будівництво)	3190	Бажання працювати
головний бухгалтер	1500	Бажання працювати

Посада	З/П	Вимоги
головний геодезист	2415	Бажання працювати
головний конструктор	3360	Бажання працювати
головний фахівець із сантехнічного устаткування	2750	Бажання працювати
головний фахівець із світлотехніки	1200	світлорежисер, вміння виставити освітлення на сцені, творчий підхід до роботи
двірник	888	бажано проживання в районі ДПЗ
дезінфектор	888	Бажання працювати
еколог	900	начальник відділу землеустрою
економіст	1700	відповідальність
економіст з матеріально-технічного забезпечення	1500	відповідальність, порядність, досвід роботи на виробництві
експедитор	1000	можлива дотація, попередньо телефонувати, ненормований робочий день
електрик дільниці	1500	Наявність допуску до 1000 Вольт
електрик цеху	1800	без шкідливих звичок
Електрогазозварник	1700	Без шкідливих звичок
Електрогазозварник	1800	Бажання працювати
Електрозварник ручного зварювання	1500	робота у будівельній галузі
електромеханік з ліфтів	1500	наявність посвідчення
електромонтер з ремонту та обслуговування електроустаткування	1100	Направляти обов'язково з досвідом, та допуском роботи з високою напругою.
електрослюсар будівельний	1500	відповідальне ставлення до роботи
завідувач складу	1200	знання с/г техніки, управлінський досвід
закрійник	1000	Бажання працювати
землекоп	1500	копати ями на кладовищі, без шкідливих звичок
інженер	1800	Звертатись у відділ кадрів з 9.00-13.00. Знати комп'ютерне управління станками.
інженер	1100	Сантехнік-проектувальник
інженер-землевпорядник	900	начальник відділу землеустрою
інженер-конструктор (електротехніка)	1500	вміння читати креслення
інженер-конструктор	1800	робота у галузі виробництва картону та руберойду
інженер-конструктор (електротехніка)	1300	електротехніка
інженер-технолог	1300	відповідальність, порядність
інженер-технолог (хімічні технології)	1200	хімічні технології
касір (на підприємстві, в установі, організації)	1030	касір-операціоналіст магазину, відповідальність, порядність
касір торговельного залу	1200	робота в гіпермаркеті "ТАМ-ТАМ", відповідальність
комплектувальник меблів	1000	виготовлення та комплектування меблів
Кондуктор громадського транспорту	1170	можна з числа квотної категорії
контролер верстатних і слюсарних робіт (слюсарні роботи)	1000	Бажання працювати
кур'єр	888	відповідальність, на підставці
кухар	1200	Навики роботи по підготовці банкетів.
кухонний робітник	900	Бажання працювати
лаборант (медицина)	1154	на час дискретної відпустки
листоноша	900	матеріальна відповідальність, доставка пенсій, пошти, товарів народного споживання

Посада	З/П	Вимоги
Ліцувальник-плиточник	1500	Попередньо телефонувати, внутрішні оздоблювальні роботи приміщень
лікар	2000	головний спеціаліст по роботі з МСЕК
лікар загальної практики-сімейний лікар	1400	Кваліфікованість, компетентність.
лікар загальної практики-сімейний лікар	1400	Кваліфікованість, компетентність.
лікар загальної практики-сімейний лікар	1150	Кваліфікованість, попередньо телефонувати.
лікар-інфекціоніст	1328	Наявність сертифіката спеціаліста, заброньовано для випускника ВУЗУ.
лікар-лаборант	1155	Наявність сертифіката.
лікар-отоларинголог	1237	наявність сертифіката спеціаліста.
лікар-педіатр	1150	Комунікабельність, кваліфікованість, попередньо телефонувати
лікар-терапевт	1037	Наявність сертифікату.
лісоруб	2000	Бажання працювати
майстер	1000	бажано досвід на деревообробному виробництві, попередньо телефонувати
майстер	1200	вміння ремонтувати мобільні телефони
майстер	1000	Комунікабельність, виробник висівок, виготовлення і монтаж.
майстер	888	режим роботи згідно з роботою салону залучення навчання, майстер з депіляції
майстер дільниці	1300	покрівельні роботи, робота на висоті
Маляр	1300	без професійних навичок, є можливість організації навчання на виробництві
Маляр	1224	відповідальність
Маляр	890	Направляти без шкідливих звичок, малювати по фарбуванню автомобіля.
Маляр	1200	Робота з металевими конструкціями
манікюрниця	900	комунікабельність
манікюрниця	888	робота в перукарні (наращування нігтів, манікюр, педикюр)
машиніст автовішки та автогідропідіймача	1800	робота на ЗІЛ 131 (ВС-22 автовішка),
машиніст екскаватора	900	без шкідливих звичок
машиніст екскаватора	1800	екскаватор ЕО 4321, Комунікабельність, попередньо телефонувати.
машиніст екскаватора	888	наявність посвідчення
машиніст компресорних установок	1000	без шкідливих звичок
Машиніст крана автомобільного	1100	Бажання працювати
машиніст-кранівник	1200	робота на гусиничному крані, без шкідливих звичок
Менеджер (управитель) з реклами	1500	Бажання працювати
Менеджер (управитель) з реклами	1500	Комунікабельність, обов'язковий досвід роботи у сфері реклами, торгівлі, попередньо телефонувати
механік	1100	знання ринку автотранспорту, організаторські здібності
механік	890	Бажання працювати
механік-налагоджувальник	1000	поліграфічне виробництво
мийник посуду	1200	Бажання працювати
монтажник	1000	відповідальність
монтажник	1200	монтаж дверей, відповідальність
муляр	1500	без шкідливих звичок
муляр	1500	без шкідливих звичок
муляр	2500	Робота на висоті

Потребуєш юридичної допомоги на території Польщі, Німеччини...!?
До Ваших послуг - адвокати на Україні.

Potrzujeasz pomocy prawnej na terenie Polski, Niemiec...!?
Adwokaci i radcy prawni są pod twoją ręką na Ukrainie. Dzwon!
Służymy pomocą

Kancelaria Prawna
Król i Partnerzy
Spółka Partnerska
Adwokatów Prawnych

Infolinia: 0 801 00 33 45
www.kancelaria-król.pl
Punkt informacyjny:
+ 38 067 730 61 84
+ 38 63 794 70 09

www.eurorabota.com

м.Луцьк вул. Станіславського 11
Тел: 0332 789899; 096 83 00900
e-mail: lkalina@itt.net

Крім того є багато інших вакансій, за додатковою інформацією звертатися за адресою:
м. Луцьк, вул. Ярошука, 2 тел. 72-72-58, 24-92-68

РОБОТА В ПОЛЬЩІ

СПД Сверчевська Лариса Олександрівна

ПРОПОНУЄМО: роботу для швачок; закрійниць для роботи в ательє, різноробочі для роботи в теплицях, будівельники з різними спеціальностями.

Kryza – autor największych rzeczy

70-letni Polak – Edmund Kryza, jeden z najbardziej znanych ludzi w Polsce. Piszą o nim na przemian gazety i pokazują programy telewizyjne, jego nazwisko można spotkać w wielu książkach i opracowaniach. I nie może to nikogo dziwić. Nazwisko pana Edmunda pięć razy pojawiło się na stronach księgi rekordów Guinnessa jako autora... największych rzeczy.

Gigantyczny but żeński, piłka nożna i korki do gry, filizanka do herbaty, puszką z puszek po piwie – to dzieło jego rąk.

Oprócz tego pan Kryza to legenda polskiej piłki nożnej – bramkarz, którego w latach 70. – za jego niecodzienny styl gry – nazwano „czarną pantoflą”. Przez 40 lat – od 1956 do 1996 roku, pracował w zakładach obuwniczych „Radoskór”, w swoim rodzinnym mieście Radomiu, na stanowisku głównego technologa obuwia.

Jak się okazuje, pan Edmund Kryza jest od kilku lat związany z Ukrainą. Często przyjeżdża do swojej córki Beaty, która 7 lat temu wyszła za mąż za Ukrainca i mieszka w Łucku.

Kiedy pan Edmund poszedł na emeryturę, przeczytał w księdze rekordów Guinnessa, że pewien Japończyk zrobił ogromny but o długości 176 centymetrów; postanowił pobić ten rekord. I od tego wszystko się zaczęło.

Przez 7 miesięcy pan Edmund szył 26-kilogramowy but o gigantycznych rozmiarach – 184 centymetrów długości i 112 centymetrów wysokości. Zużył na to 6 metrów kwadratowych sztucznej skóry włoskiej. 8 maja 1999 roku ogromny but został zaprezentowany na uroczystościach 50-lecia firmy „Radoskór” w Radomiu.

But przechodził dość burzliwe losy. W 1995 roku wszedł do niego 13 przedszkolaków. W 1996 roku zamontowano go na specjalnych pływakach i na podradomskim zalewie zorganizowano maraton pływaków non stop przez 7 dni i nocy. But przepłynął 292 km. W 1998 roku na specjalnie skonstruowanym podwoziu wziął udział w zlocie pojazdów niezwykłych. Dziś zajmuje poczesne

miejsce w kolekcji muzeum rekordów i osobliwości w Rabce. But został zapisany do światowych rekordów Guinnessa.

W 1992 roku Edmund Kryza uszył z 65 metrów kwadratowych sztucznej skóry piłkę nożną o średnicy 4,5 metra. Piłka składa się z 32 elementów. Dopiero jednak w roku 1996 zaprezentował ją publicznie, poszukiwanie odpowiedniej dętki zajęło mu 4 lata. To był kolejny rekord Guinnessa.

W roku 1997 z okazji „Dni Radomia” pan Edmund zbudował, w porozumieniu z browarem „Warka”, 6-metrową puszkę po piwie, zużywając do jej budowy 4 tysiące zużytych puszek po piwie. Od maja do czerwca 1999 roku skonstruował 6 podobnych puszek dla browaru „Lech” w Gorzowie Wielkopolskim, Koninie, Kaliszu, Pile, Zielonej Górze i Lesznie. To kolejny rekord. Głównym celem budowy tych puszek – obok promocji – było zwrócenie uwagi społeczeństwa na problemy ekologiczne.

13 listopada 1998 roku w Warszawie została zaprezentowana największa filizanka do herbaty, autorstwa pana Edmunda, o wymiarach 2,5 metra średnicy, 255 centymetrów wysokości, 250 kilogramów wagi i pojemności 6,5 tysiąca litrów. Można w niej zaparzyć herbatę na 25 tysięcy szklanek. Metalowa konstrukcja filizanki obłożona jest plastikowymi płytami i oklejona papierową tapetą, pomalowaną błyszczącym lakierem. To kolejny rekord zapisany w księdze rekordów Guinnessa.

W marcu 2002 roku pan Edward uszył największe na świecie buty piłkarskie o długości 345 centymetrów, wysokość 140 centymetrów i o szerokość 120 centymetrów. Uszył je w rekordowym tempie, bo w przeciągu zaledwie 2 miesięcy, i zaprezentował z okazji piłkarskich mistrzostw świata w Japonii. I znowu rekord świata.

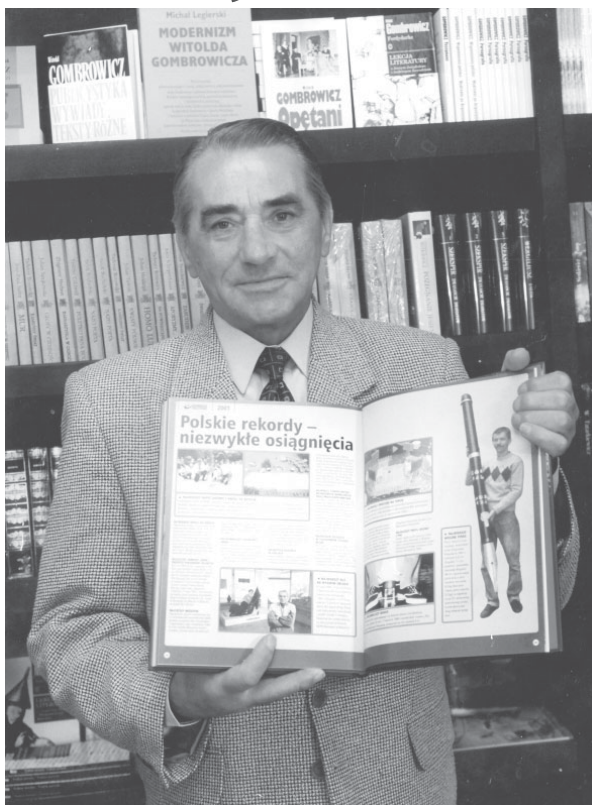
Oprócz przedmiotów zapisanych w księdze rekordów Guinnessa, pan Edmund w 1999 roku zbudował największą łódkę z butelek plastikowych. Sam zbierał butelki, które zanieczyszczają zalew radomski. Parametry łodzi to 9 metrów długości i 3 metry szerokości. Materiał – 3,5 tysiąca butelek. W dziewięciu rejsie uczestniczyło 20 osób. Celem tego przedsięwzięcia było zwrócenie uwagi na zanieczyszczenie śró-

powiska naturalnego. W maju 2001 roku wykonał największy na świecie znaczek klubowy. Na stadionie sportowym „Radomiak” w Radomiu zbudował emblemat klubu z 2000 puszek po piwie. Jego powierzchnia wynosi 16 metrów kwadratowych. Do dziś jest ozdobą radomskiego stadionu.

Ostatnim, jak do tej pory, dziełem jest największa na świecie Wielka Pamiętnikowa Księga Polaków. Liczy 366 stron i waży 300 kilogramów, ma 211 centymetrów wysokości, a 148 centymetrów szerokości. Księga ta powstała w hołdzie ojca świętego Jana Pawła II. Wiele osób po śmierci papieża mogło wpisywać swoje podziękowania, myśli i wyrazy oddania na kartkach tej księgi. Mnóstwo osób przekonywało pana Edmunda żeby księgę zgłosić do rekordów Guinnessa, on jednak zdecydowanie powiedział „nie!”. Tak mu podpowiedziało serce. Hołd papieżowi może poprzez wpis złożyć pół miliona Polaków. Edmund Kryza jeździł z księgą po Polsce – każdy, kto chciał, mógł się do niej wpisać...

Dla wyjaśnienia – każdy wpis do księgi rekordów Guinnessa to wielki honor i prestiż, a nie sposób na zarabianie pieniędzy. Nikt nigdy nie pisał nikomu nawet grosza za wpis w księdze rekordów Guinnessa. To moralne i osobiste osiągnięcie.

Pan Edmund nadal ma siłę i ochotę do tworzenia nowych gigantycznych rzeczy. O wszystkich jego dziełach można przeczytać na stronie internetowej www.rabkoland.pl lub obejrzeć w Polsce – w muzeum „Rabkoland” w Rabce.

dowiska naturalnego.

W maju 2001 roku wykonał największy na świecie znaczek klubowy. Na stadionie sportowym „Radomiak” w Radomiu zbudował emblemat klubu z 2000 puszek po piwie. Jego powierzchnia wynosi 16 metrów kwadratowych. Do dziś jest ozdobą radomskiego stadionu. Ostatnim, jak do tej pory, dziełem jest największa na świecie Wielka Pamiętnikowa Księga Polaków. Liczy 366 stron i waży 300 kilogramów, ma 211 centymetrów wysokości, a 148 centymetrów szerokości. Księga ta powstała w hołdzie ojca świętego Jana Pawła II. Wiele osób po śmierci papieża mogło wpisywać swoje podziękowania, myśli i wyrazy oddania na kartkach tej księgi. Mnóstwo osób przekonywało pana Edmunda żeby księgę zgłosić do rekordów Guinnessa, on jednak zdecydowanie powiedział „nie!”. Tak mu podpowiedziało serce. Hołd papieżowi może poprzez wpis złożyć pół miliona Polaków. Edmund Kryza jeździł z księgą po Polsce – każdy, kto chciał, mógł się do niej wpisać...

Dla wyjaśnienia – każdy wpis do księgi rekordów Guinnessa to wielki honor i prestiż, a nie sposób na zarabianie pieniędzy. Nikt nigdy nie pisał nikomu nawet grosza za wpis w księdze rekordów Guinnessa. To moralne i osobiste osiągnięcie.

Pan Edmund nadal ma siłę i ochotę do tworzenia nowych gigantycznych rzeczy. O wszystkich jego dziełach można przeczytać na stronie internetowej www.rabkoland.pl lub obejrzeć w Polsce – w muzeum „Rabkoland” w Rabce.

Beata PINCZUK

Криза – автор найбільших речей

Сімдесятирічний Едмунд Криза – це один з найвідоміших поляків. Про нього пишуть у газетах, розповідають по телебаченню, його призвище можна зустріти у багатьох книгах і публікаціях. І немає в тому нічого дивного. Прізвище pana Edmunda п'ять разів фігурувало в Книзі рекордів Гіннеса як автора... найбільших речей.

спорту. Сьогодні цей предмет зберігається в музейній колекції рекордів та особливостей міста Рабка. Черевик був занесений у Книгу рекордів Гіннеса.

У 1992 році Едмунд Криза з 65 м² шкірозамінника пошив футбольний м'яч діаметром 4,5 м. М'яч складається з 32 елементів. Проте лише в 1996 році він показав його публіці, а на пошуки потрібного наоса пішло 4 роки. Це був черговий рекорд Гіннеса.

У 1997 році на честь Днів Радомі пан Едмунд уклав угоду з пивоварним заводом «Варка» і змайстрував 6-метрову пивну банку, використавши для цього 4 тисячі використаних

пивних пляшок. Із травня по червень 1999 року він скonstrував 6 подібних банок для пивзаводу «Лех» у містах Гожув Велькопольський, Конін, Каліш, Піла, Зелона Гура і Лешно. Це був його черговий рекорд. Основною метою конструкції, окрім рекламний цілей, стало привернення уваги громадськості до екологічних проблем.

Як виявилось, Едмунд Криза вже декілька років безпосередньо пов'язаний з Україною. Він часто відвідує свою доньку Beatę, яка сім років тому вийшла заміж за українця і проживає в Луцьку.

Коли пан Едмунд пішов на пенсію, він прочитав у Книзі рекордів Гіннеса, що один японський черевик довжиною 176 сантиметрів, і вирішив побити цей рекорд. З цього все й почалося.

Протягом семи місяців Едмунд шив 26-кілограмовий черевик велетенських розмірів – довжиною 184 сантиметри і висотою 112 сантиметрів. Йому пішло на це 6 м² італійського шкірозамінника. Презентація гігантського взуття відбулась у Радомі 8 травня 1999 року, на святкуванні 50-річчя фірми «Радоскір».

Черевик переживав бурхливу історію. У 1995 році до нього ввійшло тринадцять дітей дошкільного віку. У 1996 році його вмонтовано у спеціальний плавальний пристрій і в затоці біля Радомі організовано заплив, який тривав без упертих сім днів і ночей. Черевик проплив 292 км. У 1998 році на спеціально змайстрованому шасі він взяв участь у зльоті незвичайного тран-

Beata PINCZUK

сені в Книгу рекордів Гіннеса, у pana Edmunda також є змайстрований ним з пластику пляшок найбільший човен. Пляшки він збирав власноруч, очищаючи забруднену радомську затоку. Параметри човна становлять 9 м довжини і 3 м ширини. Використаний матеріал – 3 500 пляшок. У реїс брало участь 20 осіб. Метою цього заходу було звернення уваги на забруднення навколишнього середовища.

У травні 2001 року майстер спорту найбільший у світі клубний знак. На спортивному стадіоні «Радом'янин» у Радомі він скonstrував емблему клубу з 2 000 пивних банок. Його поверхня становить 16 м². Тепер вона прикрашає радомський стадіон.

На сьогоднішній день останньою працею pana Krizy є найбільша у світі «Велика пам'ятна книга поляків». Вона нараховує 366 сторінок, важить 300 кг, має довжину 211 см, а ширину – 148 см. Ця пам'ятна книга була виконана на честь Святого Отця Йоана Павла II. Після смерті Святого Отця багато осіб вписувало туди слова вдячності, роздуми та свідчення відданості Великому Папі. Багато хто радив Едмунду Кризі подати цей витвір до Книги рекордів, на що він рішуче відповів: «Ні!» Так підказувало йому його серце. Висловити вдячність Святому

13 листопада 1998 року у Варшаві була представлена найбільша чайна чашка, виконана Едмундом Кризою, діаметр якої становив 2,5 м, висота – 255 см, вага – 250 кг, об'єм – 6 500 літрів. У ній можна настоювати чай на 25 000 склянок. Металева конструкція гігантського взуття відбулась у Радомі 8 травня 1999 року, на святкуванні 50-річчя фірми «Радоскір».

Черевик переживав бурхливу історію. У 1995 році до нього ввійшло тринадцять дітей дошкільного віку. У 1996 році його вмонтовано у спеціальний плавальний пристрій і в затоці біля Радомі організовано заплив, який тривав без упертих сім днів і ночей. Черевик проплив 292 км. У 1998 році на спеціально змайстрованому шасі він взяв участь у зльоті незвичайного тран-

Окрім предметів, які зана-

Отцеві на сторінках пам'ятної книги може півмільйона поляків. Едмунд Криза об'їздив з цією книгою всю Польщу – всі бажали мали можливість залишити в ній свої записи...

Необхідно уточнити – кожен запис у Книгу рекордів Гіннеса є гідною і престижною справою, проте це не спосіб заробітку. За визнанням у Книзі рекордів нікому не сплачує ані гроша. Це моральний і особисті досягнення.

Пан Едмунд має ще достатньо сил і натхнення для створення нових гігантських речей. Про всі його роботи можна дізнатися на сайті www.rabkoland.pl або оглянути їх у Польщі – в музеї «Rabkoland» міста Рабка.

Beata PINCZUK

Plac Narutowicza w Łucku

W XVIII w. plac w śródmieściu Łucka nazywano Polem Marsowym. Być może nazwę na cześć boga wojny wymyślił grenadierzy Litewskiego Korpusu Łuckiego Garnizonu, których koszarzy znajdowały się w pobliżu. W XIX wieku ten sam plac mianowano Placem Defilad, ponieważ odbywały się tu podczas manewrów pochody (parady) wojskowe. Od II połowy XIX wieku Plac Defilad był miejscem targowym. Na początku XX wieku postanowiono założyć tam miejski ogród. Rząd miasta uwzględnił propozycję pejzażysty krajobrazowego z Kijowa Rudolfa Trocke i ogrodnika ze wsi Boratyn Czeski, Wojciecha Wilka.

Jeszcze w 1908 roku nauczyciel przyrodznictwa i geografii Gimnazjum Łuckiego Hryhorij Skorochod jako agronom dyplomowany (ukończył studia agronomiczne na Akademii Puławskiej) wraz z uczniami gimnazjum dostarczał sadzonki rzadkich drzew, dzielił teren na drożki, aleje i klomby, sadził i pielęgnował ogród. Przez pięć lat ogród właściwie był strefą zamkniętą, aby uprawiane drzewka wzmacniały się i podrosły.

Obecnie już nie – chyba oprócz kilku reliktowych lip zachowanych w pobliżu hotelu „Ukraina” – nie przypomina o tym ogrodzie miejskim, czyli parku, jak nazywano go później. Zajmował on niewielki obszar – szerokością od ulicy Słowackiego do środka Placu Teatralnego, długością, od Domu Oświaty do hotelu „Ukraina” (według obecnych wskaźników), jednak był on bardzo przytulny, jasny i przyjemny. Rosły tu rzadkie gatunki drzew, wzdłuż i w poprzek prowadziły szerokie aleje, stały ławki ogrodowe. W dni wolne i świąteczne grała orkiestra dęta. W roku 1925 park został odnowiony, w jego środku powstał duży klomb, na którym zamocowano wysoki cokół, gdzie pierwotnie znajdowało się popiersie Józefa Piłsudskiego, a po wojnie pomnik Józefa Stalina w rzeczywistych rozmiarach. Wykute z metalu ogrodzenie otaczało ogród ze wszystkich stron, gałbły z cegły pomiędzy sekcjami ogrodzenia były używane jako gałbły afixowe.

Na początku lat 80-tych podczas jednego z „sobotników” (dni pracy w sobotę) pracownicy prokuratury miejskiej kopali rowy przy swoim podwórku i znaleźli brązowe popiersie Józefa Piłsudskiego, które przekazali do muzeum. Nie sporządzili od razu aktu przekazania, ponieważ prokurator naczelny odbywał podróż służbową. Miał on przyjechać dopiero następnego dnia i zdecydować o losie pomnika. Zapadła autorytarna decyzja: przechowywanie w muzeum popiersia Piłsudskiego było przyrównywane do przechowywania pomnika Hitlera. Przyjechali więc pracownicy prokuratury i wywieźli popiersie z muzeum. Piłsudski spędził w ścianach muzeum przynajmniej jedną noc. Być może było to autentyczne popiersie z ogrodu miejskiego, które stało tam do 1939 roku. W każdym razie rzeźba była dziełem sztuki. Niestety nie wiadomo gdzie obecnie się znajduje.

Podwórze Katedry pod wezwaniem Przenajświętszej Trójcy było o wiele większe, szersze, właściwie był to cały dziedziniec katedralny. Miejsce pomiędzy ogrodzeniem katedry a miejskim ogrodem nazywano placem Narutowicza.

Po wojnie nie pobierano opłat za wejście do parku. Do początku lat 60-tych XX wieku, dopó-

ki nie wybudowano budynku Wołyńskiego Partynego Komitetu Obwodowego i nie stworzono przed nim nowego placu, park miejski pozostawał ośrodkiem kulturalnego i politycznego życia miasta, miejscem rekreacji młodzieży i wszystkich mieszkańców Łucka. Przed parkiem na chodniku stawiali platformę i przed nią odbywały się pochody i demonstracje, tu też zgromadziły się tłumy ludzi po śmierci Stalina. W parku na wysokim maszcie przymocowano radio (dużą metalową tubę) i kibice piłki nożnej tłoczyli się pod nim w godziny transmisji słynnych meczów (nie każdy miał własne radio, a telewizorów nie było w ogóle, lecz przede wszystkim na pewno była wielka euforia wspólnego kibicowania, gdzie każdy czuł się jak na prawdziwym stadionie – rzeczywście wołał: „Goll!” i gwizdał).

Autobusy jeździły po ulicy Sowieckiej (przed tym – Stalina, a jeszcze wcześniej – Jagiellońskiej, obecnie – Lesi Ukrainki) i zatrzymywały się na przystankach „Kino Batkowszczyzna” i „Park Miejski”. Na rogu ulic Lenina (obecnie Aleja Wolii) i Sowieckiej, który teraz nie istnieje, stała policyjna budka, a w ciągu dnia ruchem na skrzyżowaniu kierował milicjant, który wprawdzie posługiwał się swoją laseczką, tworząc niepowtarzalne fortele. Również tutaj, dokładnie przy centralnym wejściu do parku, zaczynał się miejski deptak i ciągnął się od parku do dołu, do obecnego skrzyżowania w przecznicy Krywyj Wał. Tutaj spacerowali parami lub całymi grupami maturzyści, studenci, młodzież pracująca, czasem też ludzie w podeszłym wieku. Tu zapoznawali się, zapraszali na randki, rozstrzygali sprawy osobiste, wychodzili na spacer, aby się pokazać i obserwować innych. Szczególnie tłoczno było na deptaku po ukończeniu seansu w kinie „Batkowszczyzna”.

Park został zniszczony, na jego miejscu wyrósł betonowy gmach teatru. Stąd pochodzi nowa nazwa placu – Teatralny.

Informacja historyczna:

Gabriel Narutowicz, pierwszy prezydent Rzeczypospolitej Polskiej (1865-1922 r.). Użył sławę światową jako inżynier budownictwa wodnego i elektryfikacji; budował elektrownie wodne we Włoszech, Hiszpanii i Szwajcarii. W roku 1920 został ministrem robót publicznych, w roku 1922 był delegowanym w imieniu Polski na konferencję do Genui, w tymże roku mianowano go Ministrem Spraw Zagranicznych. 9 grudnia 1922 roku został wybrany na prezydenta Polski, a 16 grudnia w skutek zamachu on został zabity.

Natalia PUZKAR

Площа Нарutowича в Луцьку

Марсовим полем у XVIII столітті називали майдан в центрі Луцька. Можливо, таку назву на честь бога війни придумали grenадери Литовського корпусу Луцького гарнізону, казарми яких були неподалік. У XIX столітті цей же майдан називали Парадною площею, бо тут проводилися огляди (паради) військ під час маневрів. З другої половини XIX століття Парадна площа використовувалася для проведення ярмарків. На початку XX століття на ній вирішили облаштувати міський публічний сад. Міською думою було взято до уваги пропозиції ландшафтного пейзажиста з Києва Рудольфа Троцьке і садовода з села Боратина Чеського Войтеха Влка

Ще 1908 року вчитель природознавства і географії Луцької гімназії Скороход Григорій Михайлович, дипломований агроном (закінчив Пулавський агрономічний інститут) разом з учнями-гімназистами діставав саджанці рідкісних порід дерев, розбивав доріжки, алеї, клумби, садив і доглядав сад. П'ять років сад був, по суті, закритою зоною, – щоб прийнялися, укріпилися і підросли деревця.

Нині вже ніщо, крім, може, кількох старезних лип, що віділи біля готелю „Україна”, не нагадує про той міський сад, або парк, як його стали називати пізніше. Площу він займав невелику – від вулиці Словаського до середини Театрального майдану в ширину, від будинку Просвіти до готелю „Україна” в довжину (за нинішніми орієнтирами), але був дуже затінений, світлим, привітним. Тут росли рідкісні породи дерев, були широкі алеї – радіальні і по периметру, стояли садові лавочки. У святкові і вихідні дні грав духовий оркестр. 1925 року парк було знову впорядковано, в центрі розбито велику круглу клумбу, на якій споруджено високий постамент; на ньому спочатку стояв бронзовий бюст Йозефа Пілсудського, після війни – Йосифа Сталіна на повний зріст. Кована металева огорожа оточувала сад по периметру; цегляні тумби між секціями огорожі часто використовувалися як афіші.

На початку 1980-х років під час одного з суботників працівники обласної прокуратури, копаючи якусь траншею на своєму подвір'ї, викопали бронзове погруддя Йозефа Пілсудського. Подзвонили до музею, і працівники відділу фондів на таксі привезла бюст. Акт прийому відразу не склали, – головний прокурор був у відраженні, мав приїхати наступного дня і вирішити долю цієї знахідки. Рішення його було авторитарним: зберігати в музеї Пілсудського – все одно, що зберігати Гітлера. Приїхали працівники прокуратури і погруддя з музею забрали. Але одну ніч Пілсудський так переночував у музеї. Можливо, це був той самий бюст, що стояв на постаменті в міському саду до 1939 року. В усякому разі, скульптура була твором мистецтва. Цікаво б дізнатися – де вона зараз?

Двір Свято-Троїцького собору був значно більшим, ширшим, власне, був погост перед собором. Місцина між огорожею собору і міського саду до 1939 року називалася площею Нарutowича.

Після війни платно за вхід до парку не брали. До початку 1960-х, доки не збудува-

ли приміщення Волинського обкому партії і не впорядкували площу біля нього, міський парк був центром культурного і політичного життя міста, дозвілля молоді, відпочинку лучан. Перед парком на тротуарі споруджували трибуни, перед якими відбувалися паради і демонстрації; тут же був велелюдний мітинг, коли помер Сталін. Біля парку на високій щоглі було прикріплено радіо (великий металевий рупор), і футбольні вболівальники хмарою стояли під ним в години транслявання знаменитих матчів (радіо було не в усіх, а телевізорів ще не було зовсім, а ще, мабуть, був особливий „кайф” у тому спільному „вболіванні”: кожен уявляв себе на трибунах столичних стадіонів, бо кричали „гол!!!” і свистили по-справжньому).

Автобуси курсували через вулицю Радянську (перед тим – Сталіна, ще раніше – Ягелонську Головну, нині – Лесі Українки (з зупинками „Кінотеатр „Батьківщина”, „Міський парк”. На розі Радянської і Леніна (нині Пр. Волі, але „рогу” давно немає) стояла міліцейська будка, а вдень на перехресті – міліціонер-регулювальник, що своїм жезлом хвацько виробляв немислимі фортели. Тут же починалась (строго від центрального входу до парку, бо входів було кілька) міська „стометрівка” – від парку вниз, до повороту на теперішню вулицю Кривий Вал; старшокласники, студенти, робітничка молодь, іноді й старшого віку люди гуляли парами, групами. Тут знайомились, признавали побачення, вирішували особисті справи, виходили, щоб на людей подивитись і себе показати. Особливо людно ставало на „стометрівці” після закінчення сеансів у кінотеатрі „Батьківщина”.

Парк знищили, на його місці виросла бетонна споруда театру. Звідси й назва площі – „Театральна”.

Історична довідка:

Габріель Нарutowич, перший президент Речі Посполитої Польської (1865-1922 рр.). Здобув світовою славу як інженер гідротехніки та електрифікації; працював на будівництві гідроелектростанцій в Італії, Іспанії, Швейцарії. У 1920 року він став міністром громадської праці польського уряду, 1922 – був делегатом від Польщі на конференції в Генуї, того ж року став міністром закордонних справ. 9 грудня 1922 року обраний Президентом Польщі, а 16 грудня його було вбито.

Natalia PUZKAR